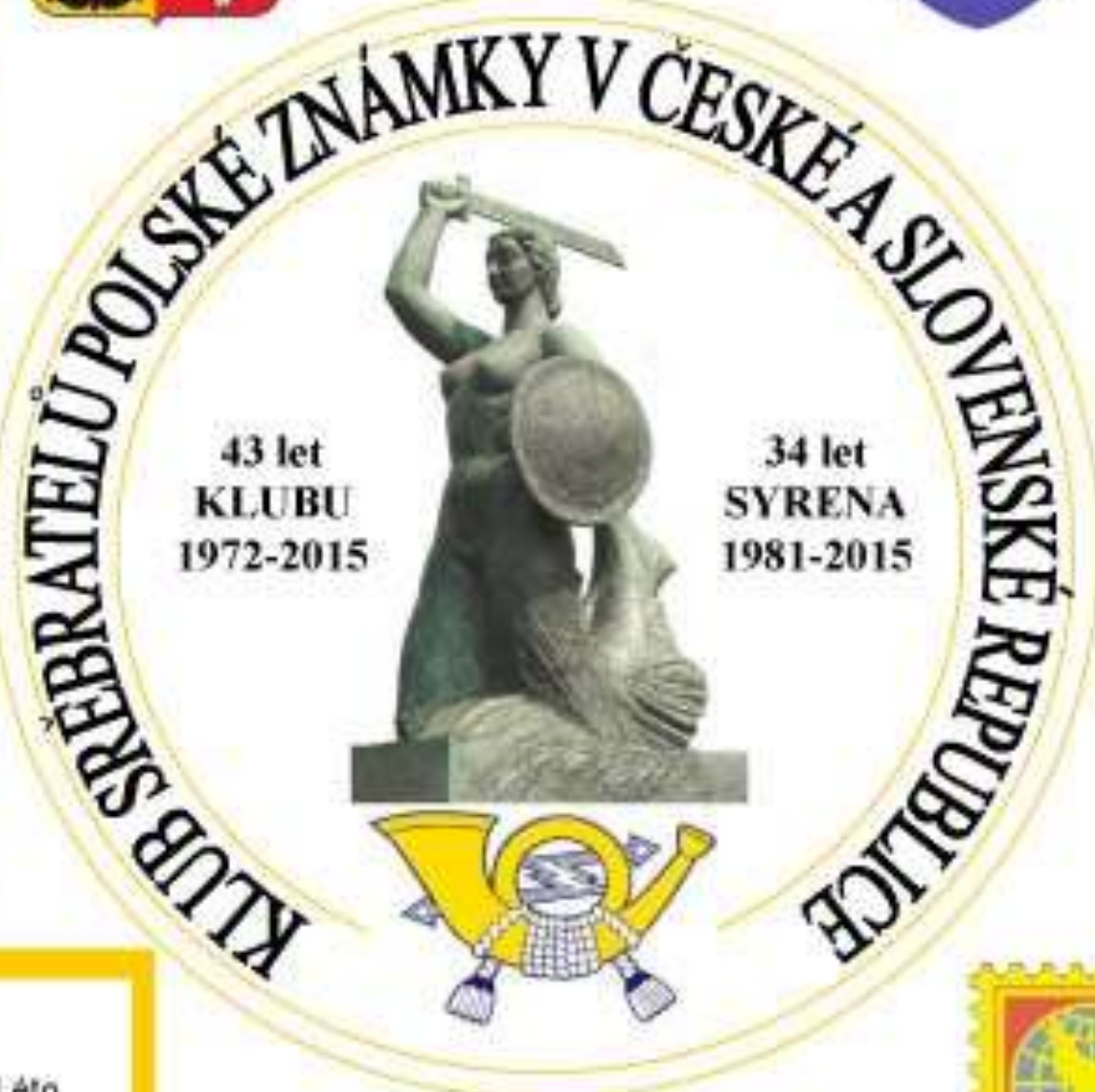

229.

S Y R E N A

*Vyznamenaná medailí Za zásluhy o rozvoj
filatelistických publikací Svazem polských filatelistů*

Léto
2015

KLUB JE ČLEMEM STF-SČF PRAHA
A PRACUJE POD PATRONACÍ
KF-07-14 KARVINÁ

Zajímavosti kolem známek Fi:č.2350 a 2351, nominální hodnoty 1 zł. a 1.50 zł., vydání ke 400.výročí narození Petera Paula Rubense.

Známky jsou z 5-známkové série (Fi:č.1250-2354) vydané 30.4.1977. Známky Fi:č.2350 a Fi:č.2351 byly tištěny vícebarevným ofsetem na papíru bílém, středním, hladkém, křídovaném. Perforace známek byla hřebenová o rozměru ZHř. 11 : 11 ½ . Tisková forma obsahovala 4tiskové sektory, v každém bylo po 20 kusů známek (4x5). Normální známka nominální hodnoty 1 zł. je na reprodukci vlevo (katal.č.2350).

Katalog Fischer I. Díl z r.2014 uvádí u této série známek dvě výrobní odchylky:

-2350 MK: silně přesunutý rámeček známky ve svislém směru (na reprodukci dole vlevo), katalog oceňuje tuto tiskovou odchylku na 300 zł. (asi 2000 Kč).

Existuje i 2350 Mk se silným posunem perforace. Toto uvádí katalog jen u známky nominální hodnoty 5 zł. Tuto odchylku perforace katalog oceňuje rovněž na 300 zł. Jak je vidět na reprodukci dole vpravo, tato odchylka perforace se vyskytuje **i u známky nominální hodnoty 1 zł. Fi:č. 2350 Mk!!** Obě popisované odchylky jsou na reprodukci níže. O tuto odchylku i u známky nominální hodnoty 1 zł. je si třeba katalog doplnit!

Je možné, že je v katalogu zmýlené číslo a místo o odchylce perforace u známky 1 zł. píše katalog o známce 5 zł??!

Na známce nominální hodnoty 1 zł. je Rubensův obraz „Toaleta Venuše“. Rubens žil v letech 1577-1640. Publikace „Podręcznik Specjalizowany Polskich Znaków Pocztowych 1944-1999“ ale také píše o výrazném posunu perforace u známky jen u nominální hodnoty 5 zł. (Fi:č. 2352). Naše připomínka s důkazem nahoře je tedy na místě!

Známky katal.č.2350-2353 tištěné v PA po 20 kusů byly tištěny bez označení tiskové formy a bez počítadla. Jen označení tiskového sektoru bylo arabskou číslicí (1, 2, 3 a 4) a je pod 20. známkovým polem PA. Poštovní platnost známek byla do 31.12.1994. Náklad známky nominální hodnoty 1 zł. byl ve výši 9,596.000 kusů. Kolik z toho bylo tiskových odchylek posunu a kolik odchylek perforace se neuvádí. Nebylo toho ale určitě mnoho vzhledem ke katalogem uváděné ceně odchylek! Výrazný posun perforace známky směrem nahoru je i u nominální hodnoty 1.50 zł. (Fi:č.2351, reprodukce Ru-

bensova obrazu „Bathseba u studně“). Reprodukce normální známky a známky s posunem perforace je níže. I o tomto výrazném posunu se katalog Fischer ani Spec. příručka u známky 1.50 zł. nezmiňují, a proto i zde ocenění neuvádějí. Je to ale stejný charakter odchylek jak u oceněných známek s odchylkou, a proto hodnota ocenění by měla i zde být stejná. Uvidíme, počkáme si na nový katalog Fischer z r.2015, snad to tam již bude!

Vlevo je známka normální, vpravo pak s výrazným posunem perforace směrem nahoru! Náklad známky nominální hodnoty 1.50 zł. byl 9,964.000 kusů. Kolik z toho bylo, známek s posunem perforace se neuvádí. Mohlo to být maximálně několik 20 kusových PA. Reprodukce zde dnes uvedených odchylek a posunů nám poslal nedávno zesnulý kolega **ing.Emil KARZELEK**.

K sérii byl vydán i aršík se známkou Fi:č.5354,(Blok 56) Byl tištěn rotačním hlubotiskem v kombinaci s ocelotiskem. Aršík byl tištěn 3-sektorovou tiskovou formou po 15 kusů aršíků na tiskovém archu (3x5). Perforace aršíků je rámcová ZR 11 ¾:11 ½. Rozměr aršíků je ± 76,5 x 62,5 mm. U tohoto aršíku se vyskytuje

tisková chyba v podobě poškozené dolní části písmene „R“ (URODZIN). Chybotisk se nachází na 11. aršíkovém poli u PA číslovaných lichými čísly. Jestliže tento chybotisk na aršíku někdo vlastní, pošlete na moji mailovou adresu sken! Předem děkuji! Náklad aršíků byl 1,161.000 kusů.

Byl k dispozici i černotisk aršíku (Blok 56 ND). Je to novotisk s přeškrtnutou nominální hodnotou na známce aršíku 8 + 4 zł. (doplatek 4 zł. byl na PZF). Ta je přeškrtnuta dvěma vlnovkami. Náklad čer-

notisků (novotisků) je uváděn ve výši 192.000 kusů. Byly tištěny stejně jak aršíky, ale bez nápisů v hlubotiskové barvě. Reprodukce soutisku 4 kusů novotisků je na reprodukci dole. Katalog Fischer I.díl uvádí ocenění novotisku na 6 zł. (něco přes 40 Kč.). Pro Syrenu připravil Ing.Jiří Jan KRÁL

Čtyři novotisky Bl.56 ND v soutisku. Celkem jich je na tiskovém archu 15 kusů (3x5).

*****

**Ještě razítko francouzské polní pošty č.311 na Těšín-
ském Slezsku v r.1920 (na výstřížku).**

V Syreně č.226 jsme psali o francouzské polní poště.311 v období připravovaného plebiscitu na Těšínském Slezsku. Bylo to na str.41-44 v č.226 Syreny. Publikovali jsme tam dvě ukázky s československými známkami s přetiskem SO / 1920.

Vlevo je ukázka výstřížku na němž jsou dvě československé známky série Hradčany s přetiskem SO / 1920, dvě polské známky s přetiskem S.O. / 1920. a francouzská známka. Známký na výstřížku jsou oraženy razítkem francouzské polní pošty **TRESOR ET POSTES / * / 311** s datem 26 -5 / 20 (26. -5. 1920). Toto je uděláno „z ochoty“ jako suvenýr, je to asi od některého francouzského vojáka. Zásilky francouzské polní pošty jako polní pošta nemusely být vyplaceny známkami.

Ukázka je jako zajímavost pro doplnění problematiky ze Syreny č.226. Ukázka nám kdysi byla poslána již nežijícím kolegou ing.Emilem KARZEŁKEM!

Označení tiskových válců u vydání „Boj za mír“. Fi:č.517 a 518 z r.1950.

Známky vytištěny 15. května 1950 jako příležitostně v rámci akce „Boj za mír“. Jedná se o známky:

- Fi:č.517, zelená, nominální hodnota 10 zł., náklad 12,777.700 kusů
- Fi:č.518, černě hnědá, nominální hodnota 15 zł., náklad 29,187.200 kusů.

Tisk jednobarevným, rotačním hlubotiskem v Národní tiskárně v Krakově. Návrh známek T.Trepkowski. Formát známek není stejný: 10 zł. má formát 20 x 26,8 mm, 15 zł. má formát 20,3 x 27,2 mm. Tisk byl proveden jedno sektorovými tiskovými válci v přepážkových arších po 100 kusů známek (10x 10). Papír je bezdřevý, bílý o různých tloušťkách, většinou střední, hladký, lehce prosvítající, označení „p“ nebo bezdřevý, šedožlutý, střední, drsný, tuhý, označení „r“. lep bílý nebo hnědžlutý. Perforace je řádková Zř.10 $\frac{3}{4}$ nebo Zř.11 $\frac{1}{4}$. Platnost známek byla do měnové reformy **28.10.1950**. Zbytky nespotebovaných známek byly následně přetištěny přetisky „groszy“ a jejich poštovní platnost byla do **29.4.1952**. Známky mohly být i po 28.10.1950 používány bez přetisku „groszy“, ale v poměru 100 předměnových zł. = 1 zł. nový.

Jsou známy následující vady perforace. Ukázky Bohužel nemáme!

- svislé přesunu perforace bez nápisu POCZTA POLSKA nebo s dvěma nápisy POCZTA POLSKA,
- -dvojitá svislá perforace,
- -dvojitá vodorovná perforace.

Přepážkové archy mají na horním okraji nad známkami počítadlo ve zlotých ve sloupci známek, na dolním okraji PA pak pod známkami počítadlo kusů známek ve sloupci známek (szt.).

V levém a pravém dolním rohu PA na okraji pod známkovými poli **91.** a **100** je označení válce:

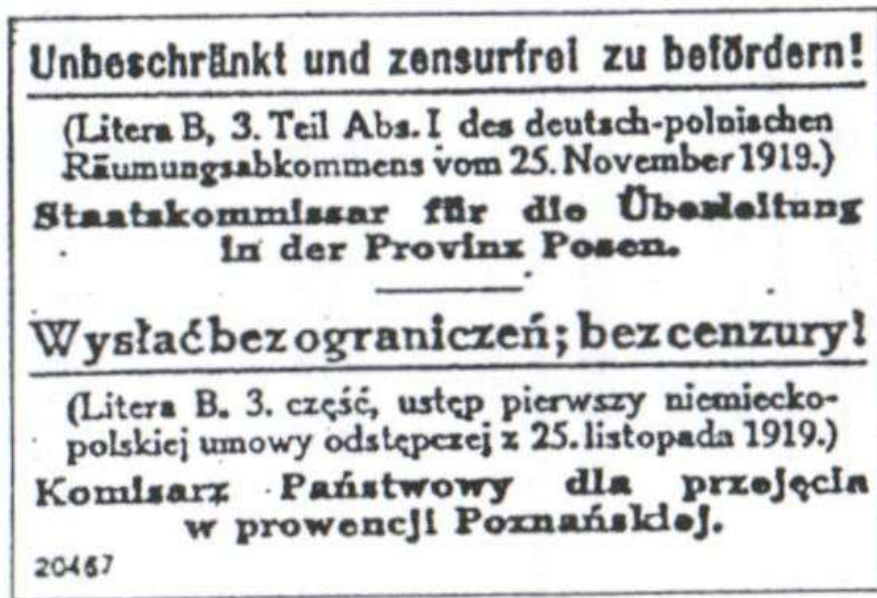
- známka 10 zł. Ok.W.I. a Ok.W.II.
- známka 15 zł. Ok.W.II., Ok.W.III., Ok.W.IV., Ok.W.V., Ok.W.VII., Ok.W.VIII. a Ok.W.X.

Nahoře je označení válce u známky **10 zł. Ok.W.I.** pod **100.** známkovým polem PA a u známky **15 zł. Ok.W.II.** pod **91.** známkovým polem PA. Naše ukázky doplatily na tehdejší zlozvyk na poštách odtrhávat před prodejem známek okraje PA, na nichž nebylo nic natištěno, ale mnohdy i s počítadly a označeními nákladů a tiskových válců. Tento zlozvyk uškodil hlavně filatelistům-specialistům. Ukázky nám kdysi poslal ing.Emil KARZELEK. Pro Syrenu připravil ing.Jiří Jan KRÁL

Zásilky bez cenzury podle německo-polské smlouvy z 25.11.1919.

Po uzavření Versaillské smlouvy (od 10.1.1920, Versaill, departmán Île-de-France, Francie) byly ve vojvodství Poznaňském (Provincie Poznaň) a ve vojvodství Pomořském (v období 1920-1922) zásilky bez cenzury. K tomuto byly vydány speciální nálepky na zásilky s německo-polským textem, které sloužily pro osvobození zásilek od cenzury.

Dvoustranná, německo-polská smlouva z 25.11.1919 regulovala mimo předání příslušných území také patřičné postupy pro přejímající komisaře. Stanovilo to ve smlouvě písmeno „B“, 3. část, odstavec 1. Byla tak garantována bezcenzurní korespondence bez cenzury vč. telefonů a telegramů. Za tímto účelem byly zhotoveny německo-polské nálepky, které korespondenci osvobozovaly od cenzury. Dnes známe dvě tyto nálepky s čísly 20647 a 20890.

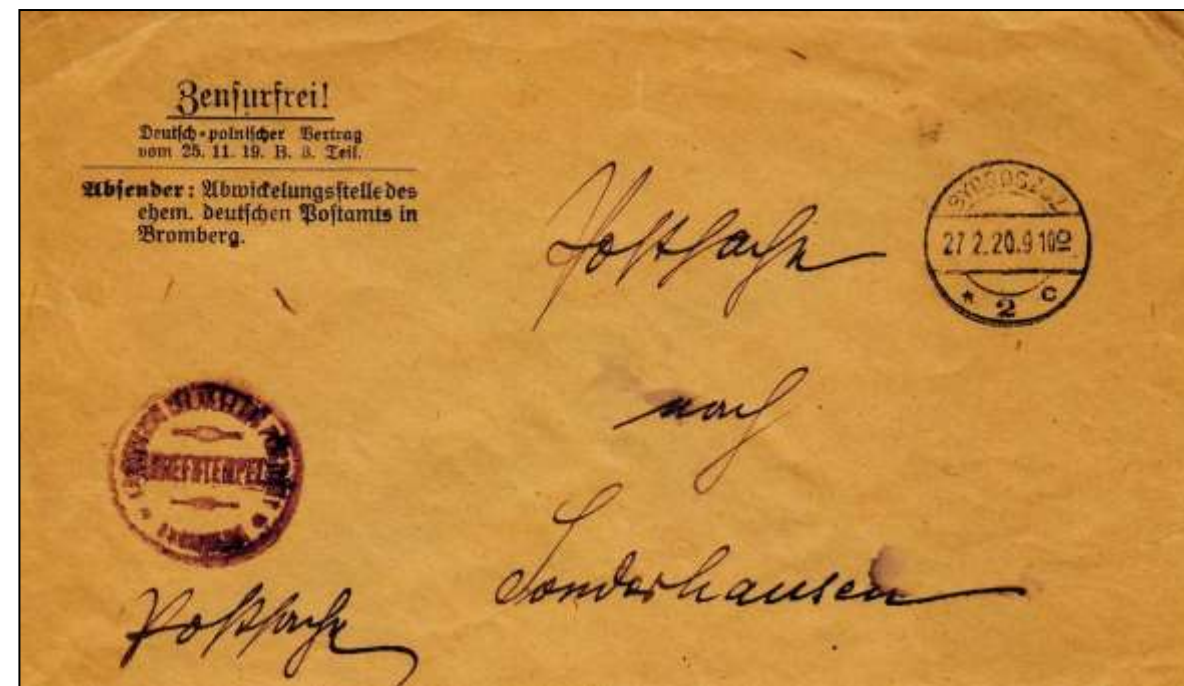
Německo-polská nálepka, která osvobozovala zásilku od cenzury podle německo-polské dohody z 25.11.1919. Nálepka měla rozměr 97 x 65 mm (ale i jiné). Byl to papír s potiskem černým. Na zásilkách se vyskytuje od měsíce března 1920. V levém dolním rohu má nálepka číslo 20467.

Níže je zásilky poslaná do Marburga/Lehn s upraveným, popoštěným, německým expedičním razítkem pošty **BYD-**

GOSZCZ /* 1 ł s datem na můstku razítka 25. -5. 20. 7-8 o. Razítko je německého typu s můstkem přesahujícím do mezikruží. Na zásilce je polská známka Fi:č.92, modrofialová, nominál 1 marka. Jedná se o zahraniční zásilku, tarif ke dni expedice zásilky byl při váze do 20 g ve výši 1 marky. Tarif platil od 15.4.1920 do 31.8.1920. Dopisů s touto nálepkou je dodnes známo jen 7 kusů. Na nálepce jsou dva otisky jednokruhového razítka s německým textem v pěti řádcích: **DEUTSCHE / GENERAL- / ÜBERLEITUNGSSTELLE / FÜR DIE PROVINZ / POSEN** (Hlavní německý poštovní úřad pro provincii Poznaň).

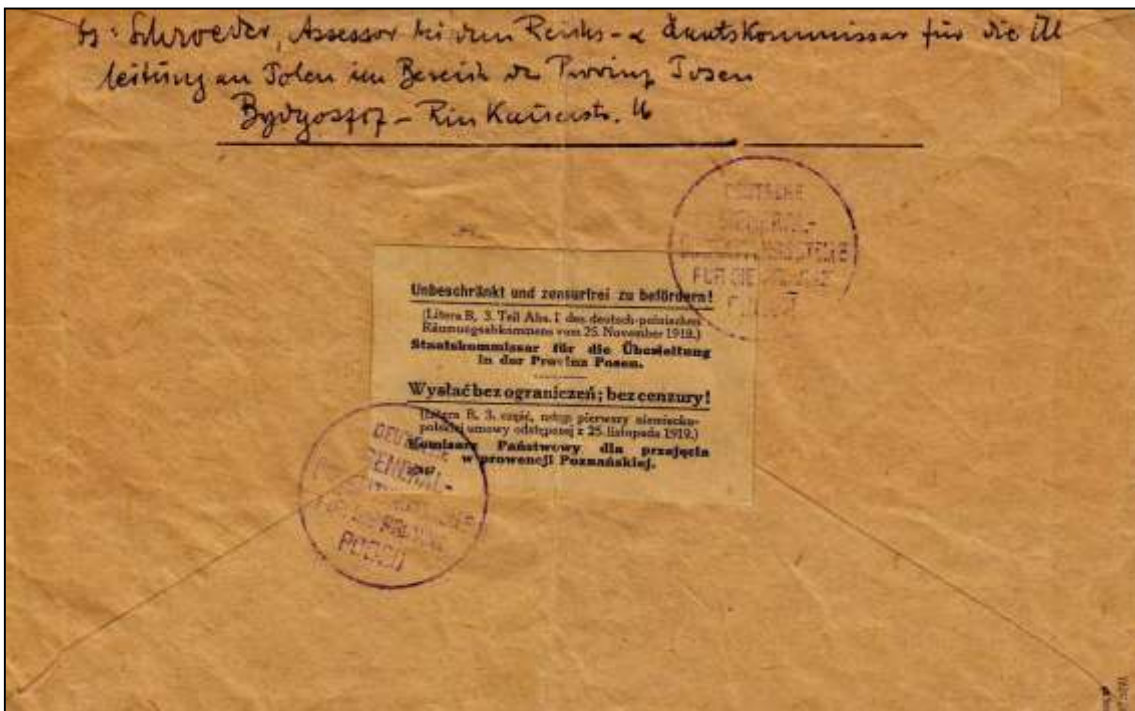
Nálepka osvobozující zásilku od cenzury se odvolává na německo-polskou smlouvu, oddíl „B“, část 3, odstavec 1. Obsah uvedené části je ve volném překladu následující: V části 1 a 2 smlouvy se jedná o odevzdaná území polské straně. Následuje pokyn, co má polská strana zajistit pro německé komisaře nebo pro ostatní německé úředníky a pracovníky, kteří zůstávají na polském území. Má je vybavit legitimacemi, které je budou opravňovat vykonávat služební činnost, překračovat mnohokrát novou hranici. Tito mohou mít u sebe zapečetěná akta a služební dokumenty. Legitimace těmto osobám garantují jimi případné prováděné potřebné kontroly, neohraňčenou, necenzurovanou korespondenci, telefonní a telegrafní spojení. Těmto držitelům legitimací se dovoluje mít u sebe německou valutu do výše 1000 marek!

Úřední zásilka, a proto bez frankatury. Expediční razítko je německého typu **BYDGOSZCZ /* 2 c** s datem na můstku razítka **27.2.20. 9 10 o**. Předtištěný odesílatel: Osvobozeno od cenzury podle německo-polské smlouvy z 25.10.1919 B. 3.část, místo převzetí bývalého poštovního úřadu v Bydgoszcy. V levé polovině zásilky je jednokruhové razítko (otisk červenofialový) s textem: **Briefstempel der Überleitungsbehörde für Zolle und Steuern POZNAŃ** (Celní a daňový úřad v Poznani). Pod razítkem je podpis příslušného úředníka.

Na následující straně je dosti nekvalitní reprodukce zásilky poslané do Lignitz. Je to vnitrostátní zásilka. Tarif za dopis do 20 g ke dni expedice zásilky činil 20 Pf.(vnitrostátní německý tarif) Tarif platil od 1.10.1919 do 14.4.1920. Frankatura německými známkami série Germánie (3kusy po 2 Pf., 2 kusy po 2,5 Pf. a 1 kus 3 Pf a polskými známkami nominální hodnoty 2x 3 Pf. Frankatura celkem 6 + 5 +3 + 6 = 20 Pf.). Na zásilce je 7x otištěno expediční razítko poštovního úřadu **BYDGOSZCZ / * 2 c**. Datum na můstku razítka je **15.3.1920. 5-6 o**. Na zásilce je nalepena vlevo nahoře nálepka s jednořádkovým černým textem **Überleitungs-Kommissar**. Nápís je v obdélníkovém rámečku.

Odesilatelem zasilky je **DEUTSCHEN / GENERAL- / ÜBERLEITUNGSSTELLE / FÜR DIE PROVINZ / POSEN** (Hlavní německý poštovní úřad v Poznani). Je to stejné jednokruhové razítko jaké je na str. 7 této Syreny nahoře. Otisk je fialový.

Nahoře je přední, dole zadní strana zasilky z 15.3.1920 poslané do Liegnitz z Bydgoszczy. Na zadní straně zasilky je nálepka s německo polským textem pro osvobození zasilky od cenzury. Přes nálepkou jsou dva otisky razítka odesilatele stejné jako na přední straně zasilky od Hlavního, německého poštovního úřadu provincie Poznaň. Na zadní straně v pravém dolním rohu jsou zkušební značky dvou značků, potvrzujících pravost zasilky. Nálepka má číslo v levém dolním rohu 20647.

Na klopě zasilky na zadní straně je ručně uveden odesílatel (volný překlad): Schweizer, Asesor u státního komisariátu Německa pro převzetí na území provincie Poznaň + adresa v Bydgoszczy.

Další dnešní ukázka je na následující straně nahoře. Je to doporučená zasilky poslaná z pošty **WY-**

RZYSK. R-nálepka je operforovaná s posunem spodní perforace do textu. Papír je nažloutlý, R a rámeček je červený, potisk černý. Zásilka je původně poslána do Neukölln u Berlína. Na zadní straně zásilky je otisk příchozího razítka této pošty **NEUKÖLLN/* 1 r** s datem **-6.4.20. 3-4 N.** Tam byla ale nedoručitelná a byla přeposlána do Steglitz. Příchozí razítko pošty nové adresy je rovněž otištěno na zadní straně zásilky **BERLIN / STEGLITZ 1 /** a s datem na můstku razítka **-7.4.20. 12-1 V.**

Přední strana zásilky je velice zajímavá. Je na ní nalepena německo-polská nálepka s textem o osvobození zásilky od cenzury. Nálepka je s číslem 20647. Přesto byla polskou stranou cenzurována (viz obrácený otisk dvouřádkového, špatně čitelného razítka v černé barvě uprostřed zásilky **CENZURA WOJSKOWA / BYDGOSZCZ** (54x9 mm, známá doba používání leden-květen 1920). Dole je přes nálepku otištěno 4-řádkové razítko **Der Preussische / OBERLEITUNGS-KOMMISSAR / für den / Kreis Wirsitz.** Otisk razítka je fialový a pod razítkem je podpis příslušného úředníka.

Vlevo dole je zadní strana zásilky, na ní jsou otisky příchozích razítek uváděných adresátových pošt Steglitz a Neukölln. Je tam i razítko odesilatele, které se nachází i na dvojjazyčné nálepce na přední straně zásilky. Razítko má text: **Der Preussische ÜBERLEITUNGS-KOMMISSAR für den Kreis Wirsitz** (pruský komisař pověřený příjmem pro okres Wirsitz – polsky Wyrzysk). Razítko je i v publikaci „Polska cenzura korespondencji w latach 1918-1922“ autorů Brzozowski a Tokar, na str.137. Je tam i 4-řádkové razítko komisaře z levého dolního rohu přední strany zásilky.

Zajímavá je frankatura zásilky. Tarif ke dni expedice má být ve výši 60 Pf. (30 Pf. zásilka 20-250g a 30 Pf. příplatek **DOPORUČENĚ**. Platnost tarifu od 1.10.1919 do 15.4.1920). Zajímavá je frankatura půlenými německými známkami série Germánie a půlenými polskými známkami 10 F Orlice. Expe-

diční razítka je od pošty WYRZYSK / *** s datem na můstku razítka 31.3.20. 12-19. Razítka expediční pošty je německého typu s můstkem přesahujícím mezikruží.

Poslední dnešní naše ukázka je pohlednice poslaná z Bydgoszcze do Erfurtu 6.6.1920. Zásilka má z dvojjazyčné, osvobozující nálepky jen polskou část. Zde má tato nálepka druhou nálepku (!) s číslem vlevo dole **20890!** Německá část nálepky je odtržena a použita je jen polská část nálepky pro označení zásilky. Bylo to asi z toho důvodu, že nálepka je velká a zabrala by na pohlednici hodně místa. Je možné také i to, že zde hrály úlohu „vlastenecké city“ a odesílatel to využil záměrně a německou část odtrhl. Je to ale zásilka poslaná do Erfurtu, tedy do Říše a měla by tam být i německá část nálepky. Pod Nálepkou se ručně ale vyjádřil německý komisař a podepsal se, proto zásilka, i když poslaná do Německa, tak prošla.

Na pohlednici jsou nalepeny dvě polské známky nominální hodnoty po 20 f., tmavomodré, Fi: č.89, vydání z 29.1.1919. Platný tarif za pohlednici ke dni expedice zásilky do Německa byl **40 f** (od 15.4.1920 do 31.8.1920). Expediční razítka pošty **BYDGOSZCZ / * 2 e** s datem na můstku razítka z června 1920 (**-6.6.20 9 10o**). Razítka je německého typu s můstkem přesahujícím do mezikruží!

Za zajímavé ukázky děkujeme kolegovi Stefanovi PETRIUKOWI z Německa a srdečně jej touto cestou i pozdravujeme.
Pro Syrenu připravil ing. Jiří Jan KRÁL

*****

Odesílatel s adresou německé polní pošty č.2015 na pohlednici z Bohumína.

Německá polní pošta uvedená na pohlednici z Bohumína. Toto číslo PP 2015 uvádí na pohlednici odesílatel ve své adrese. Polní pošty s čísly nad 2000 byly v provozu v letech 1917-1918! Obsluhovaly vojenské jednotky nižšího stupně. Přes Bohumín byly posílány i německé jednotky na východní frontu do Galicie nebo naopak byly posílány z Galicie na západní frontu. Je dokonce možné, že německá PP 2015 působila krátce i v Bohumíně!?

Zásilky s udaným číslem polní pošty přes 2000 jsou velice zřídka se vyskytující. Němečtí sběratelé tyto vyhledávají a evidují. S čísly PP nad 2000 zatím existuje celkem 17 exemplářů korespondence. Tyto polní pošty často používaly razítka bez udání čísla polní pošty. Zásilky polní pošty č. 2015 jsou zatím známy z období od 12.6.1917 do 8.1.1918. Umístění polní pošty č. 2015 není zatím známo!

Možná, že někdo z čtenářů Syreny bude schopen tyto údaje doplnit a upřesnit. Jakoukoliv informaci na toto téma přivítáme. Uvítáme i informaci s jiným číslem polní pošty nad 2000!?

Na následující straně je přední a zadní strana pohlednice z Bohumína, na které odesílatel ve své adrese uvádí polní poštu č. **2015**. Dopisnice má otisk kulatého, fialového, útvárového razítka jednotky odesílatele s textem: „Feldartillerie-Batterie 962 * Deutsche Feldpost * / Brief- / Stempel“.

V místě pro nalepení známky je otisk černého, německého razítka polní pošty bez uvedení čísla polní pošty: **Deutsche Feldpost** / *** s datem na můstku razítka **31.8.17.5-6 V**.

Pohled je adresován do Wangenheim, okres Gotha, spolková země Thuringen, Německo. Wangenheim leží severozápadně asi 10 km od Gothy, západně od Erfurtu.

Pro Syrenu připravil Janusz MANTERYŚ

*****

Zajímavosti kolem obálky s natištěnou známkou Ck 84 z roku 1987, vydání z 31.8.

U této obálky s natištěnou známkou rozlišujeme typy:

- I. – vzdálenost mezi výrazy **ROMANUS** a **PROJ.** Je 5,2 mm,

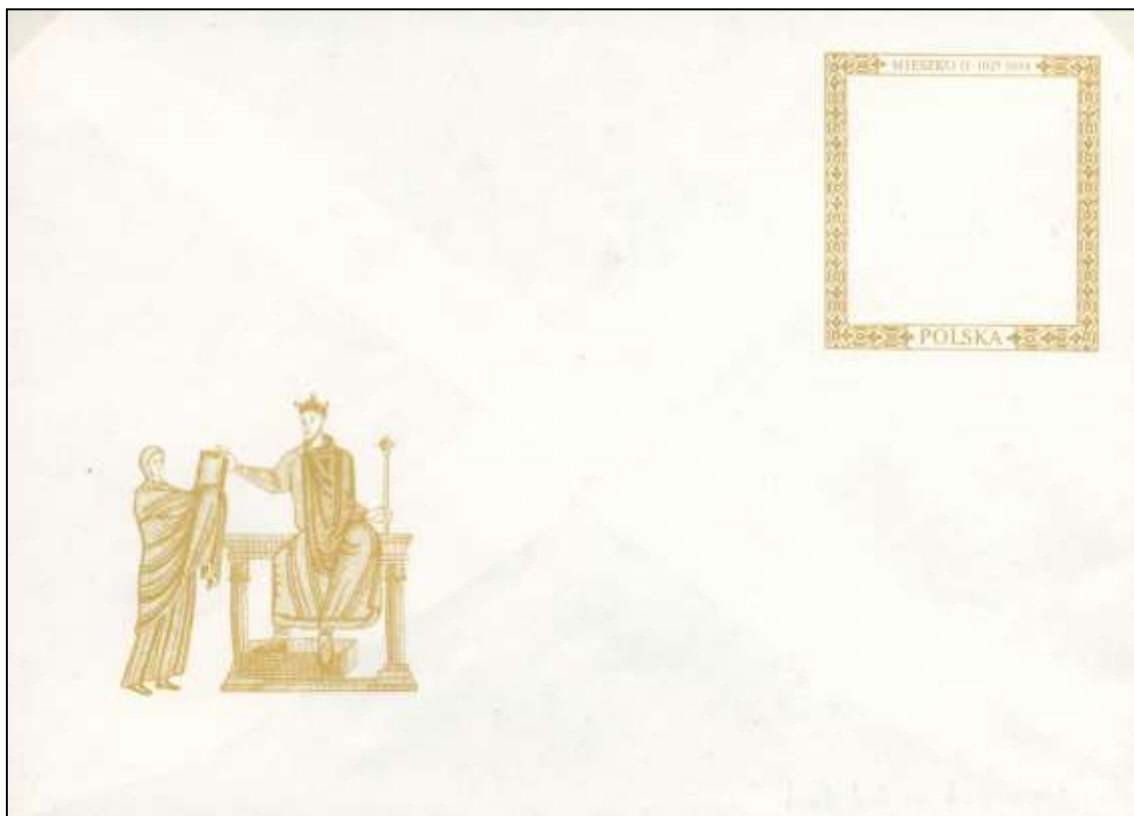
-II. – vzdálenost mezi výrazy **ROMANUS** a **PROJ.** Je 5 mm.

-IIa - velká písmena nápisu **PROJ. S. MAŁECKI** (velikost písmen je skoro stejná jako informativní nápis POCZT.NR.ADRESOWY pod okénky pro PSČ

Na první pohled jsou patrné rozdíly v barvě papíru obálek:

Nahoře je obálka s papírem na pouhý pohled bílým, dole je obálka s papírem nažloutlým, tmavším.

Katalog Fischer II.díl z r.2010 rozlišuje (i cenově) dvě odchylky barvy tisku:

- Ck 84u: nahoře je obálka bez barvy hnědé (schází známka a veškeré potisky v této barvě na obálce).

- Ck 84 t: obálka bez žlutozelené barvy tisku (v barvě je vytištěn rám kolem známky a postavy vlevo).
Obě tyto barevné odchylky hodnotí katalog částkou 500 zł. (každá, což je skoro 3.500 Kč).

Katalog ještě uvádí a oceňuje tiskovou odchylku obálky ve formě přerušného dolního vnitřního rámu natištěné známky. Vede odchylku jako **Ck 84s** a oceňuje ji částkou 25 zř. (asi 170 Kč). Barevné odchylky a tisková odchylka je na uvedené částky oceněna bez ohledu na to, zda se jedná o obálku poštovně nepoužitou nebo poštovně použitou. Na předcházející straně na reprodukci dole má obálka bez žlutozelené barvy zkušební značku v pravém dolním rohu od znalce (Piotr PELCZAR + parafa).

Za zapůjčené reprodukce obou barevných odchylek **Ck 84t** a **Ck 84u** děkujeme kolegovi Grzegorzowi Kleinovi a srdečně jej touto cestou pozdravujeme.

Obálka **Ck 84** byla vydána v rámci dlouhodobé série polských známek a celin „Polští králové a knížata-Mieszko II“. Katalog rozlišuje u obálek: papír bílý (x) a papír šedobílý (y). Cenově papíry ale nerozlišuje. Pod světlem křemíkové lampy lze rozlišit obálky bez a s optickým zjasňovadlem. Pod tímto světlem vykazují papíry i různé odstíny od bílé po tmavočervenou.

Na zadní straně obálek dole uprostřed je signatura nákladu „**PPTT 1987 16.000.000**“ bez ohledu na typ Ck 84. Normální dopisnice je v katalogu ohodnocena: poštovně nepoužitá na **5 zř.** a poštovně použitá na **1 zř.** (asi 35 Kč a 7 Kč).

Pro Syrenu připravil ing. Jirř Jan KRÁL

*****

Vyjádření Dr. Petra Gebauera k našemu článku o poštovně Nebory v Syreně č.228 na str.2-6.

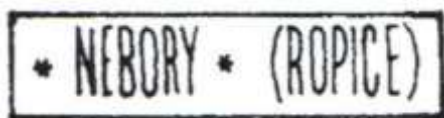
Spoluaautor publikace uváděné v Syreně č. 228 jako literatura č. 2 nám napsal následující:

Dovoluji si poznámku k článku o poštovně Nebory v Syreně č. 228. Zde je konfrontována studie Oldřicha Tovačovského (lit. 1, vyšla 1999), katalog poštoven (lit. 2, vyšly 2005) a některé nově objevené doklady použití jednotlivých razítek. Bohužel jsou některé údaje o používaných razítkách poštovny Nebory ve studii pana Tovačovského uvedeny nesprávně: Jde o časové pořadí používání razítek č. 3 a 4 a také o uvedené doby jejich používání. Nejde přitom primárně o omyl O. Tovačovského, ale o ještě starší chybu Vojtěcha Maxy, jak se totiž můžeme dočíst v úvodu studie pana Tovačovského. Katalogizační záznamy včetně kreseb razítek jsou převzaty ze starší studie V. Maxy, která vyšla ve zpravodaji Poštovny číslo 1-3/1987. Proč pan Tovačovský tento přehled převzal nekriticky a neaktualizoval ho podle poznatků, není jasné, nicméně je to tak. Problém vznikl tedy již v roce 1987, kdy pan Maxa ve své studii omylem zaměnil rozměry a kresby razítek č. 3 a 4 a pan Tovačovský tento omyl převzal. V Syreně č.228 je tabulka razítek uvedena již správně, v souladu s katalogem poštoven (lit.2), nikoliv však jejich data používání. Také obrázky převzaté ze studie pana Tovačovského (lit. 1) mají v článku v Syreně č.228 nesprávně prohozena čísla 3 a 4 a text pod tabulkou rovněž odkazuje na nesprávná čísla. Chci proto uvést údaje o razítkách č. 3 a 4 na pravou míru, přičemž se mohou opřít i o originální poznámky pana Maxy, které mám k dispozici.

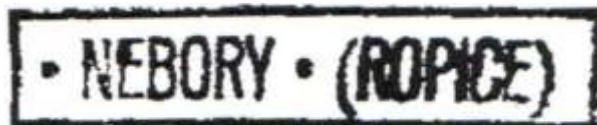
Razítko č. 3 o rozměrech 33x8 mm: Toto razítko jsem osobně neviděl, a proto jsem raději v katalogu poštoven (lit. 2) žádný údaj o době používání neuvedl. Podle poznámek V. Maxy se doklad s tímto razítkem z 20.2.1932 nacházel ve sbírce Viktora Indry a podle něho byla pořizena i kresba publikovaná ve zpravodaji Poštovny č.1-3/1987 a převzatá panem Tovačovským (lit. 1) a pak v článku v Syreně č.228.

Razítko č. 4 o rozměrech 44 x 9 mm: Toto razítko je v katalogu poštoven (lit. 2) uvedeno s dobou použití 9/34 až 5/36. Rané mezní datum evidentně odpovídá dokladu vyobrazenému v článku v Syreně č.228, druhé mezní datum odpovídá dokladu z 26.5.1936, který se původně nacházel ve sbírce V.Indry. Nedávno jsem viděl ještě další doklad s tímto razítkem z 9.9.1936, což doloženou dobu používání tohoto razítka se o něco posouvá.

Níže pro orientaci vyobrazuji původní kresbu V. Maxy razítka č. 3 a obrázek razítka č.4:

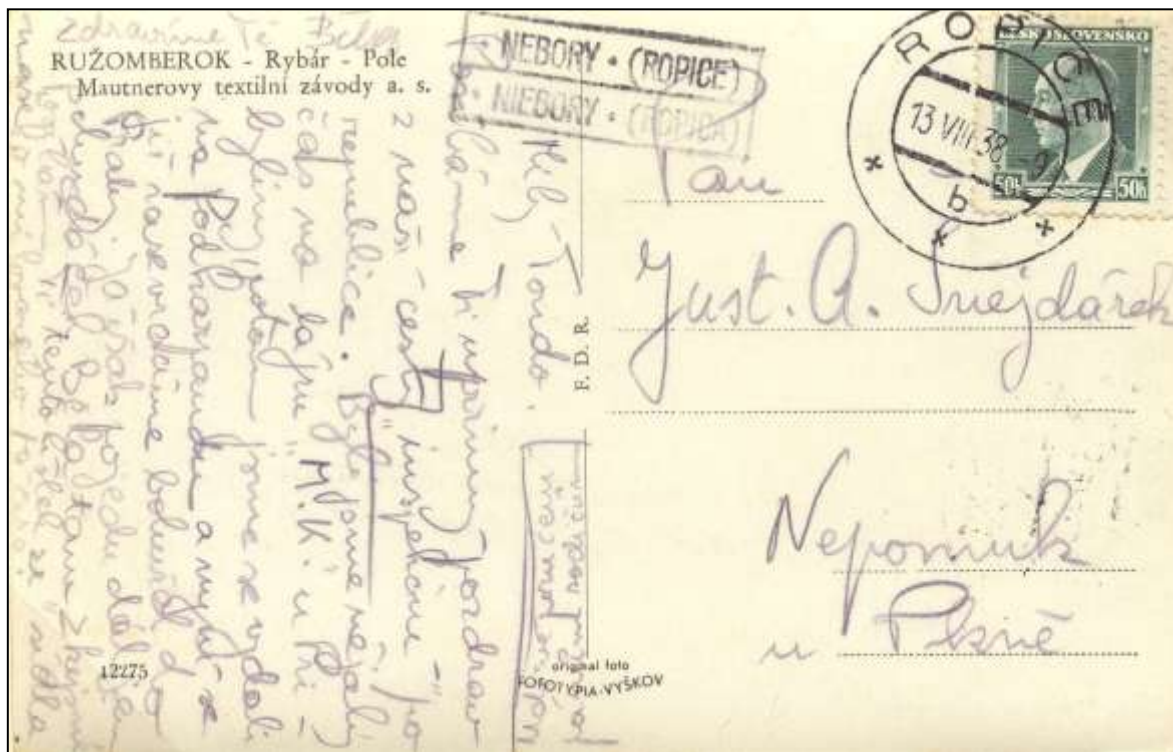
Raz.č.3.

Raz.č.4

Na závěr chci upozornit na to, že doklad s česko-polským razítkem č. 5 poštovny Nebory je na sběratelském světě již od r.1983, kdy jsem jeho nález publikoval (Filatelie 7/1983/217), viz vyobrazení níže. Razítko se nachází v mé sbírce od r.2006, je také veřejně k vidění v mém exponátu poštoven na

Exponetu (<http://www.exponet.info/exhibit.php?exhibit-ID=462>). Tím rozhodně nechci snižovat hodnotu nálezu další celistvosti s tímto razítkem vyobrazené v článku v Syreně č.228, jen reaguji na titul článku v Syreně č.228.
Dr.Petr GEBAUER

Tolik připomínka Dr.Petra Gebauera, kterou publikujeme v plném znění. Jmenovanému jsem vysvětlil, že u poštoven uvádím vždy oba údaje (z literatury 1 i z literatury 2). Je tomu tak proto, že většina vlastní jen literaturu č. 1 a literatura 2 je mezi sběrateli méně zastoupená. Když jsme uvedli údaje jen z literatury 2, dostávali jsme připomínky k tomu, že literatura č. 1 uvádí jiné údaje. Abychom se vyhnuli těmto reklamám, uvádíme proto údaje z obou. Podle toho, kdo kterou literaturu vlastní, si to může také porovnat. Že údaje mezi lit. 1 a lit. 2 se někdy i liší (méně či více), to je skutečnost. Že údaje v literatuře č. 1 jsou někdy i chybné, je nám také známo, ale než toto popisovat, raději, ať si každý vybere a porovná údaje s tím, co má k dispozici. Podle této úvahy nám odpadla většina reklam a připomínek. Přesto Dr.Gebauerovi děkujeme za jeho připomínku a v plném znění ji publikujeme, snad to i někoho vyprovokuje k tomu, aby se problematikou podle návodu hlouběji zabýval. Připomínky tohoto typu mohou být prakticky ke každé poštovně, o které něco napíšeme! Určitě budou možná připomínky i k článku o poštovně TYRA v Syreně č.227. Tato Syrena byla totiž rozesílána až po č.228. Chaos v rozesílání čísel Syreny způsobila náhlá smrt kolegy ing.Karzelka. U něj totiž byly Syreny č.224-228 v době, kdy náhle a neočekávaně zemřel, pro zpracování „na tisk“. Jeho počítač je totiž zakódován a nikdo (i jeho blízcí) tento kód nezná. Museli jsme proto pracně obsah čísel 224-228 předělávat na program pro posílání Syren internetem s menším rozsahem v MB. Původní „kuchařky“ čísel byly v rozsahu přes 170 MB a pro posílání internetem toto muselo být „kompresováno“ na rozsah jen několik MB. Při této změně se původní obsah každého čísla rozházel a vše bylo třeba následně podle „kuchařky“ předělávat. Než toto zvládl kolega Jarek Tereško, hezky se při tom „zapotil“. Jen díky **jemu** Syreny již připravené mohly být rozeslány našim členům. Zpočátku to vypadalo na to, že Syrena náhlým odchodem kolegy ing.Karzelka končí na č.223.Ing.Jiří Jan KRÁL

*****

Nepotištěné kupóny velikosti poloviny známky u série Fi:č.619-621 z roku 1952.

Jedná se o příležitostné vydání ze dne 17.VII.1952 ke Sjezdu mladých úderníků, budovatelů Polska. Je to série o třech známkách, z nich první dvě jsou s příplatkem na znovu vybudování zničené válkou Warszawy. Jsou to známky katal.č.:

- Fi:č.619, 30 + 15 gr. zelená , skupina vesnické mládeže jde na sjezd s hudbou a zpěvem,
- Fi:č.620, 45 + 15 gr., červená, dvojice mladých úderníků, v pozadí nové budovy na náměstí Felixe Dzierżyńskiego. Vpravo je pomník tohoto smutně proslulého polského spolupracovníka V.I.Lenina.
- Fi:č.621, 90 gr., hnědá, mladý trubač s trubkou.

Známky byly tištěny jednobarevným ocelotiskem PWPW. Návrh Fi:č.619 R.Kleczewski, rytina St.Łukaczewski. Návrh a rytina Fi:č 620 B.Brant. Návrh Fi:č.621 M.R.Polak, rytina St.Łukaczewski.

Velikost známek: formáty nastojato 25,5 x 43 mm, PA obsahuje 10 x 7 známkových polí,
formát naležato 43 x 25,5 mm, PA obsahuje 7 x 10 známkových polí.

Tisková forma obsahuje dva PA po 70 kusů známek.

Papír známek je bílý, střední, hladký, při pohledu proti světlu s pravidelnou mřížkou. Lep známek je bílý, lesklý nebo nažloutlý. Perforace formátů nastojato je ZR 12 ½ : 12. U formátů naležato ZR 12 : 12 ½. Náklady jsou uváděny ve výši:

Fi:č.619 1,051.400 kusů, Fi:č.620 2,095.000 kusů a Fi:č.621 834.400 kusů. Známky byly od 17.-27.7.1952 v poštovním provozu bez oznámení jejich poštovní platnosti. Ta byla oznámena až 27.7. zpětně od 17.7.1952.. Proto existují i dvě FDC, a to s příležitostným razítkem pošty WARSZAWA dne vydání 17.7. 1952 a s razítkem 20-22.7.1952. FDC s datem od 20-22.7. jsou o 50% dražší.

Známky byly s rámcovou perforací v řadě po sedm rámců velikosti známky + na okraji s nepotištěným kupónem poloviční velikosti známky (21,5 x 25,5 mm). Tak vznikl vlevo sloupec nepotištěných polí velikosti poloviny známky. Takto byly známky perforovány jen v počáteční fázi tisku, později byly již

bez těchto nepotištěných polí velikosti poloviny známky. Toto nepotištěné pole bylo z perforátoru již odstraněno. Existují tak známky s nepotištěným polem velikosti poloviny známky před známkou u formátů naležato a s nepotištěným polem pod známkou u formátů nastojato. Platnost známek skončila 29.11.1953. Až do 15.12.1953 byly známky již prodané obyvatelstvu na poštách vyměňovány za výplatní známky stejné nominální hodnoty jejichž platnost ještě trvala. Formáty nastojato vlevo byly na PA uloženy tak, že nepotištěné pole bylo ve sloupci na levém okraji PA, tak jak je to u známky 45 + 15 gr. dole. Počítadlo nominální hodnoty známek bylo v příslušném sloupci známek v horní části PA nad

Nad 7. známkovým polem PA (pravý horní roh PA) bylo označení tiskového válce, nákladu a moletování. Jelikož tisková forma známek byla 2-sektorová, jeden pravý horní roh nad 7.známkovým polem má označení 1 1/0 a druhý roh 1 1/1.

Katalog Fischer Díl I. Z roku 2014 hodnotí tyto známky Fi:č.619-621 takto: ** série 8 zł. 0 série 2 zł. Samostatné známky na celistvosti hodnotí po 5 zł. za kus (zn.Fi:č.619 a 620), známku Fi:č.621 na 10 zł. Známky s nepotištěným kupónem hodnotí po 25 zł./kus (Fi:č. 619 a 620), známku Fi:č.621 50 zł./kus. Za ukázkou známky 619 s kupónem, kterou jsem dosud neměl, děkuji kolegovi Adamovi Kielbasowi ze Švýcarska.

Ing.Jiří Jan KRÁL

*****

Svaz polských filatelistů a Polská filatelistická kapitula udělovala sošku PRYMUS – VZOR za rok 2013!

Soška je udělována každý rok za významné úspěchy v několika oblastech filatelie za:

- Za zásluhy o činnost polské Filatelie,
- Za nejlepší filatelistický exponát roku,
- Za významné úspěchy v práci s mládeží,
- Nejlepšímu publicistovi roku v oblasti filatelie,
- Za nejlepší publikaci v oblasti filatelie,
- Za největší filatelistickou osobnost roku,
- Za nejlepší kolektiv filatelistů roku v PZF
- Prymus Junior-pro významné úspěchy mládežníka-filatelisty.

Závěrem je každoročně udělována soška **PRYMUS-VZOR** za celkové úspěchy v oblasti polské filatelie. Za rok 2013 bylo toto ocenění uděleno Jiřímu Královi. Letošní udělení ocenění je zdůvodněno následovně:

Jmenovanému se ocenění uděluje za: propagaci sbírání polských poštovních známek, za vlastní badací činnost v oblasti vybraných filatelistických problémů, které se týkají jak poštovních známek, tak i poštovních razítek a historie pošty. Oceněna byla i zásluha o rozvoj filatelistických publikací a po mnoho let vydávaného zpravodaje SYRENA, publikace, která zpřístupňuje českým a slovenským filatelistům informace a poznatky o polských známkách a celinách. S uznáním jsou připomínány i úspěchy oceněného v oblasti výstavní činnosti.

Pod uděleným oceněním je podepsán Předseda Polské filatelistické kapituly Mgr.Henryk MONKOS. Ocenění bylo uděleno na letošním slavnostním zasedání V Pszczynie 23. srpna 2014.

Součástí ocenění je diplom, pamětní medaile a soška PRYMUS-VZOR. Jmenovanému toto bylo předáno na slavnostním, XV-tém setkání Polské kapituly filatelie, které se konalo v Pszczynie dne 23.8. 2014.

Za Klub polské známky se tohoto setkání zúčastnili: ing.Jiří Jan KRÁL, ing.Emil Karzelek, Jaroslav Tereško a Mgr.ing.Karol Micza. To jsme ještě ani netušili, ani jsme si ve snu nepřipustili, že za několik dnů nás náhle opustí ing.Emil Karzelek, který měl velkou zásluhu na tom, že naše Syrena je tištěna od č.154 v barvě! Právě vychází její 229 číslo. Kolega ing.Emil Karzelek také na tomto setkání pořídil celou řadu fotografií z celého ceremonálu i ze setkání našich kolegů s polskými filatelisty s nimiž jsme se po celá léta znali a s nimiž jsme se zúčastnili řady výstav, setkání, seminářů a jiných společných akcí. Tam v Pszczynie jsme si i zavzpomínali na kolegy, kteří za ta léta již nejsou bohužel mezi námi. Pořízené snímky ing.Karzelkem jsou ale jeho úmrtím nenávratně ztraceny.

Soška PRYMUS-VZOR, která je součástí ocenění je mezi polskými filatelisty nazývána „polským, filatelistickým OSKAREM“ a pro každého, kdo ji v tom kterém roce obdrží, je velice ceněna. Žertem bylo předsedou PZF Mgr.Henrykem MONKOSEM poznamenáno, že „Čestných a zasloužených členů Polského svazu filatelistů je mnoho, ale vyznamenaných titulem PRYMUS-VZÓR nebo PRYMUS ve výše uvedených kategoriích, je každý rok jen devět. Pro udělení ocenění hlasují vojvodské výbory PZF v Polsku. Mezi nimi i náš Klub Polské známky v České a Slovenské republice, který má také

tento status. Na slavnostním setkání PRYMUS se zúčastní vždy i celá řada významných osobností Polské pošty, polského veřejného života, jsou na něm i představitelé všech Vojevodských výborů PZF a čelní představitelé Polského svazu filatelistů. Již několik roků je předsedou Výboru Polské Filatelistické kapituly Mgr. Henryk MONKOS, který také vyznamenané osoby osobně na vyznamenání PRYMUS „pasuje“. Níže je tento akt i z udělení letošního titulu ing.Jiřímu Královi.

K letošnímu XV. Ročníku vyhlášení ocenění PRYMUS v Pszczynie byla vydána i speciální dopisnice. Signatura nákladu: „Poczta Polska, S.A.,11/Katowice, VIII 2014, nakład 500 szt., proj. Adam Kułtys“. Dopisnice byla tedy vydána v nákladu 500 kusů. Vlevo je dopisnice s přitiskem na známce „XV / Gala / Polskiej / Kapituly / Filatelistycznej / 23.8.2014 Pszczyna“. Známká má nominální hodnotu „a“, to je základní sazba za vnitrostátní poštovní zásilku.

Na setkání bylo k dispozici i příležitostné razítko s názvem uvedené akce „XV Gala Polskiej Kapituly Filatelistycznej“, používané poštovním úřadem **PSZCZYNA** s datem **23.8.2014**. Uvnitř razítka je

soška PRYMUS a hlava zubra, symbol Pszczyny. Oba tyto symboly jsou i na diplomu k udělenému ocenění spolu s pečetí ve tvaru současně i udělené medaile PRYMUS.

*****

Obrácený přetisk 100.000 MK / 5MK, katal.č. Fi: 171 z inflačního vydání z roku 1923!

Normální přetisk.

Obrácený přetisk o 180 stupňů.

Přetisk byl na známce Fi:č.96 perforované, červeně fialové, původní nominální hodnota 5 MK. V důsledku prudce narůstající inflace ze dne na den byly přetisky pořizovány v tisících, pak ve stovkách tisíc marek. Tento přetisk byl uveden do poštovního provozu 9.11.1923. Do dubna 1924 (23.4) byly vydávány známky dokonce o nominále 2 milióny marek! Inflace skončila vydáním nových známek v nové valuté. Místo polské marky to byl již polský zlotý! Katalog Fischer I.díl z r.2014 oceňuje tuto známku s obráceným přetiskem na 300 zł. za kus. Existují přetisky i se zdvojeným přetiskem. Ty jsou hodnoceny katalogem na 400 zł. Původní známky byly tištěny v PA o 100 kusech známek (10x10). Lišta a okraj PA svědčí o tom, že známka je z prvního sloupce známek z PA. Platnost známek s inflačními přetisky skončila 30.4.1924.

Za ukázkou obráceného přetisku děkujeme Grzegorzowi Bargielowi.

*****

Výrazný posun barev tisku známky 20gr. a scházející modrá barva známky ze série známek ke Dni známky 9.X.1970, série se současnými díly polských malířů.

Známky byly tištěny vícebarevným rotačním hlubotiskem na papíru hladkém, středním, křídovaném. Tisková forma byla jednosektorová, tiskový arch známek se rovnal přepážkovému a obsahoval 50 kusů známek (10x5). Perforace známek byla hřebenová, ZHř. 11 ½. Zcela vlevo je známka normální, od ní vpravo je známka se silným posunem podtiskových barev vlevo. Na známce vpravo schází i modrá barva, v důsledku toho schází na známce i nominální hodnota (20) a modré linky nad a pod označením „20 GR POLSKA“. Mírně doleva je posunutý i tisk černou barvou známky. Známková nominální hodnota 20 gr. měla při tisku asi problémy!?

Katalog Fischer Díl I z r.2014 uvádí právě a jen u známky 20 gr. následující tiskové odchylky:

- Fi:č.1885 MK, scházející červená barva. Katalog známku oceňuje na 300 zł.,
- Fi:č.1885 MK, scházející modrá barva. Katalog známku oceňuje na 350 zł.
- Fi:č.1885 MK, značné posuny barev. Katalog známku oceňuje na 150 zł.

Na naší ukázce na předcházející straně dole je známka 20gr. se značným posunem barev vlevo a zároveň se scházející modrou barvou. Tuto variantu katalog nevede, a proto ji ani neoceňuje!

Za ukázkou děkujeme kolegovi Bogdanowi F.

*****

Slavnostní setkání polských filatelistů ke Dni známky 2014, které se konalo v Rudzie Śląskiej-Halembie

Předsednický stůl slavnostního zasedání u příležitosti Dne známky 2014, které se konalo 9.X.2014 v Rudzie Śląskiej-Halembie. Na akci byli pozváni známí čestní členové PZF a funkcionáři dané oblasti, kteří v minulosti řídili práci PZF v Okręgu (Obvodu, naše forma Krajského výboru) dříve Katowice, dnes Śląsko-Dąbrowskim. Byli pozváni čelní představitelé a funkcionáři státní správy, mezi jinými Prezident města Grażyna Dziedzic, Věcmaršálek Slezského vojvodství Alexandra Skowronek a další. Byli pozváni i zahraniční hosté z Německa, mezi nimi kolega Johan Olchowik, který v minulosti několikrát publikoval i v naší Syreně, známý je svými filatelistickými publikacemi právě z oblasti Slezska a angažovaností v zájmovém Klubu PZF Sylezjana. Od nás se zasedání zúčastnili předseda Klubu polské známky v České a Slovenské republice ing. Jiří Jan KRÁL a člen redakční rady Syreny Jaroslav Tereško, dnes nejdůležitější osoba z redakční rady Syreny, který převzal na sebe úpravy Syreny, aby mohla být posílána po internetu našim členům. V rámci zasedání se následně konala i schůzka zájmového klubu SILEZJANA při PZF, který se právě zabývá filatelistickou problematikou Slezského regionu.

Nahoře je pohled na předsednický stůl, kde je čestný člen PZF kolega Romuald Jeżewski při přednášce v úvodu setkání. Kolega Jeżewski je zakládajícím členem Polské filatelistické kapituly. Uprostřed je známá filatelistická funkcionářka Jadwiga Ostraszewska, současná předsedkyně Oddílu PZF v Rudzie Śląskiej. Po její levici je donedávna bývalý předseda Oddziału PZF Śląsko-Dąbrowskiego,

známý funkcionář a vystavovatel kolega Andrzej Nowak, který se v minulosti zúčastňoval na řadě akcí organizovaných v Polsku i u nás Klubem naší polské známky.

Nahoře je pohled do sálu s částí účastníků zasedání. U stolu vlevo je kolega Jaroslav Tereško. Dole je kolegyně Jadwiga Ostraszewska s Vicemarašálkem Slezského vojevodství paní Alexandrou Skowronek.

Po slavnostním zasedání při příležitosti Dne známky se konala schůzka zájmového Klubu PZF SYLEZJANA. Dosavadní předseda Klubu Mgr. Karol MICZA ze zdravotních důvodů rezignoval na funkci předsedy Klubu. Novým předsedou Klubu SYLEZJANA byl zvolen kolega Jerzy LEHMANN. Řešil se i problém publikace informací o Slezské filatelii. Bylo rozhodnuto založit stránky Klubu v rámci PZF a tam dané články a obsah vydávaných publikací zveřejňovat.

Zcela vlevo nahoře je nový předseda zájmového Klubu PZF SYLEZJANA Jerzy LEHMANN. Uprostřed je čerstvě vyznamenaný orgány města Ruda Śląska za publikace o Slezském regionu kolega z Německa Johan OLCHOWIK. Zcela vpravo je ing. Jiří Jan KRÁL.

Na reprodukci vlevo je nově vydaná publikace „Poštovní korespondence z období I. světové války v regionální filatelistické sbírce“. Autorem je Johan Olchowik. Publikace je vtištěna polsky, barevně na křidovaném papíru. Vydání BAD TÖLZ - RUDA ŚLĄSKA 2014. Zajímavé pěkně zpracované vydání. Publikaci jsem dostal s hezky napsaným věnování autora. Znali jsme se doposud pouze z korespondence po internetu, na setkání v Rudzie Śląskiej jsme se spolu setkali přímo poprvé. Kolega Olchowik je velice příjemný společník a oba jsme měli upřímnou radost z toho, že jsme se mohli spolu konečně, po tolika letech známosti setkat.

Na setkání byla celá řada kolegů, se kterými se známe ze společných filatelistických akcí z posledních více jak 40 let. Bylo tedy na co vzpomínat! Bylo toho opravdu hodně.

Ještě snímek, který jsme dostali dodatečně až po vložení článku do Syreny. Pani Prezydent města Ruda Śląska Grażyna Dziedzic vyznamenává a gratuluje k vyznamenání kolegovi Johanovi Olchowikowi z Německa. Je to ocenění zásluh o rozvoj a propagaci Rudy Śląskiej. Je to stříbrná medaile průměru 36 mm zavěšená na stužce v barvách města. Na medaili je uvnitř nápis: „50 lat /Miasta Ruda Śląska“+ znak města. Kolem jsou paprskovitě uvedeny názvy 11 částí města. Ing.Jiří Jan KRÁL

První série známek General Gouvernement, vydání z 5.7 a 5.9.1940, známky neperforované (□ Fi:GG č.40-51 nz) série „Pohledy na historické budovy (I)“.

Známky byly tištěny ve státní tiskárně ve Vídni. Papír známek je bílý, střední, perforace známek je hřebenová ZHř. 13 ¾:14. Tisk byl proveden 4sektorovými tiskovými válci v PA po 50 kusů známek (10x5). Prodejní archy mají na okrajích emblémy a nápisy a označení válců, nákladů a sektorů.

U dnešních ukázek nám schází známky GG č.40 (6gr.), GG č.41(8gr.), GG č.46 (30gr.) a GG č.51 (1zł.). katalog Fischer II.Díl z roku 2010 (vychází jen jednou za 4-5 let.) oceňuje neperforované známky částkou po 120zł. za kus bez ohledu na to, zda se jedná o známku nerazítkovanou nebo poštovně

použitou. Perforované známky použité na poštu prošlé korespondenci „sólo“ na zásilce jsou hodnoceny nejvýše v závislosti na tom, o kterou nominální hodnotu se jedná.

Za dnešní ukázky děkujeme kolegovi Grzegorzowi Bargielowi. I když ukázka neobsahuje kompletní sérii známek, nejsou to známky běžně se vyskytující. Tato série (Pohledy na historické budovy) byla první sérii s označením již jen General Gouvernement. Předchozí vydání bylo jen přetisky na zásobách polských známek s tímto označením, s říšskou orlicí a novou nominální hodnotou.

.....

Doplnění informací k článku v Syreně č.228 str.15-21 o služebních zásilkách bez nalepených známek s R-nálepkami K.u.k.ETAPPENPOSTAMT.

V Syreně č.228 na str.18 je zásilka poslaná doporučeně do Vídně. Expediční razítko je **K.u.k. ETAPPENPOSTAMT * KOZIENICE*** s datem na můstku razítka **18.VIII.16**. R-nálepka má text: „**Etappenpostamt / Kozienice**“, podací číslo **349**. Odesilatelem zásilky je: **K.u.k. Gruppenkommando / Polnischer Legionen / OBERST v. ZIELIŃSKI**“. (C.k.Velitelství Polských legionů, plukovník v.Zieliński“).

Zásilka je zajímavá tím, že odesílatel výše uvedené zásilky a obálky použil tuto obálku na novou zásilku. To jsme ale nevěděli! Obálku prostě rozlepil a obráceně (naruby) opět slepil a použil obálku na výše popsanou zásilku. Zda to bylo z nedostatku obálek nebo ze „šetrnosti“ pana plukovníka Zielińského, to se již dnes nedovíme!

Když se podíváme na vnitřek rozlepené obálky, je tato s natištěnou hlavičkou odesílací vojenské jednotky: „**3.P.p.Legionów Polskich**“. Zásilka má v levém horním rohu evidenční číslo: **nd.P.№ 178/6**“. V levém dolním rohu zásilky je fialový otisk útvarového razítka jednotky, která zásilku odesílala. Razítko je kruhové se zdvojeným obvodem: **KOMENDA 3-go PUŁKU LEGIONÓW POLSKICH/ ***. Uvnitř razítka je polská orlice s korunkou na hlavě.

Zásilka je poslána obyčejně jako služební zásilka, proto na ní nejsou nalepeny známky. Expediční razítko zásilky je **K.u.k. FELDPOSTAMT / 355**. Datum na můstku razítka je **29.VII.16**. Je to tedy **20.dnů před tím**, než byla obálka použita plukovníkem Zielińskim na novou zásilku.

Původní zásilka je adresována na: **Komenda Grupy Legionów polskich / pułk. Zielińskiego / Kozi-enice**. (Velitelství skupiny Polských legionů plukovníka Zielińského).

Vnitřní část rozlepené obálky, původně vnější část obálky poslaná na plukovníka Zielińského z Veli-telství 3.P.p. Polských legionů **29.VII.16**. Expediční razítko polní pošty č.355.

Rozlepená obálka zásilky z **29.VII.16** znovu použitá na doporučenou zásilku do Vídně na Červený kříž, Oddělení vojenských informací plukovníkem Zielińskim. S něčím takovým jsme se dosud nese-tkali. Svědčí to o šetrnosti pana plukovníka nebo o nedostatku obálek na zásilky??!

Kolega Andrzej Klamut nám k této zajímavosti napsal: „Posílám znovu R-zásilku z Kozienice spolu s vnitřní stranou obálky (prostředkem) jako zajímavost. Obálka byla totiž 2x použita na zásilku“.

Druhou záhadou, kterou jsme nedokázali rozluštit, byla zásilka v Syreně č.228 na str.19. Je tam zásilka s R-nálepkou: **K.u.k.Etappenpostamt / Nowoaleksandrya** s podacím **č.99**. Zásilka má ale expediční razítko: **K.u.k. ETAPPENPOSTAMT/b PUŁAWY *** s datem **18.IX.??** (rok je nečitelný, ale dnes již víme, že to byl rok „16“ - 1916). Ptali jsme se proč R-nálepka je Nowoalexandryja a expediční razítko Puławy?? Na toto nám kolega Andrzej Klamut, majitel zásilek odpověděl:

„K článku v Syreně č.228 na str.15-21 s mými R-zásilkami musím doplnit informace a rozptýlit pochybnosti kolem doporučené zásilky, podací číslo 99 z pošty Nowoaleksandrya. Proto jsem také udělal skany tří dalších dopisnic z mého exponátu, který byl na Celopolské filatelistické výstavě ve Varšavě (12.-19.X.2014) oceněn velkou zlatou medailí.

Zásilka ze Syreny č.228 byla poslána **18.IX.16**. Protože byla na poště značná zásoba R-nálepek s názvem pošty Nowoaleksandrya, byly tyto R-nálepky i nadále poštou používány na doporučené zásilky i přes změnu názvu pošty na Puławy. Jsou dokonce známy i zásilky, na nichž je tato R-nálepka s názvem Nowoaleksandrya přetištěna gumovým razítkem na Puławy. R-nálepky s názvem Puławy dostala pošta asi až koncem roku 1916. Posílám doporučenou zásilku s R-nálepkou Puławy, podací číslo 115, poslanou do Przemysla. Odesláno 9.1.17. (Jelikož to není úřední zásilka, frankatura je známkami 5 h + 2x10h + 25 h = 40 h na zadní straně obálky). Je to platný tarif ke dni expedice zásilky platný již od 1.X.1916 (obyčejná zásilka 15 h, příplatek DOPORUČENÉ 25 h).

Druhá zásilka s podacím číslem 123 je již z 10.X.18. Prosim o přečtení si popisu pod zásilkami na mých výstavních listech, které posílám“!

Zásilka, nad kterou jsme se v Syreně 228 pozastavovali s R-nálepkou Nowoaleksandrya, podací číslo 99 a expedičním razítkem Puławy s datem na můstku razítka 18.IX.16.

Název Nowoaleksandrya byl ruskou správou změněn na Puławy. Tento název byl následně přijat i Rakušaný a zaveden i na vojenských mapách. Stejně byla nazvána i etapní pošta. Stalo se tak nařízením z 5.V.1916, kdy byl poště vrácen její původní, polský název PUŁAWY.

Na následující straně je rakouská dopisnice s natištěnou známkou 5 h (světle zelená s přetiskem (černý) **K.U.K. / FELDPOST**. Expediční razítko na zásilce je **K.u.k.ETAPPENPOSTAMT * NOWO-ALEKSANDRYA *** s datem na můstku razítka **-2 IV 16**. Toto razítko je v publikaci „Organizacja Poczty Okupacyjnych na Ziemiach Polskich 1914-1918“ (autoři J.Dudziński a S. Żółkiewski). V seznamu etapních pošt je uvedeno, ale v místě kde měla být zobrazena jeho kresba (č.83) je jen prázdné

okénko. V seznamu razítek je uvedena poznámka: (od 8.11.1915 do 27.4.1916). Vlevo nahoře je otisk útvarového, fialového razítka (jednokruhové se zdvojeným obvodem razítka) s textem: **K.u.k.Kreis-kommando * in NOWOALEXANDRIA ***. Uprostřed razítka je rakouská orlice. Zásilka je poslána na polní poštu č. 52. Reprodukce zásilky je dole.

Druhá zásilka má rovněž expediční razítko **K.u.k. ETAPPENPOSTAMT * NOWOALEKSANDRIA ***. Razítko je s datem na můstku -1. V. 16 (v textu 30/4 16). Vlevo od expedičního razítka je černošedý otisk jednokruhového razítka **K.u.K. KREISGERICHT ZIVIL ABTEILUNG NOWOALEXANDRIA ***. Uprostřed razítka je rakouská orlice. V textu razítka jsou již oba názvy **NOWOALEXANDRIA** i v závorce (**PUŁAWY**). Zásilka je poslána do Sambora v Galicii jako polní pošta, a proto není zásilka vyplacena známkami. Třetí dopisnice s razítkem etapní pošty **K.u.k. ETAPPEN-**

POSTAMT * NOWOALEKSANDRYA * s datem na můstku razítka **-6.VI.16** je níže. Zásilka plní pošty je poslána do obce Łopotyn bei Brody. Je to opět zásilka plní pošty, a proto není vyplacena známkami. Nahore uprostřed je 2-řádkový otisk razítka v modré barvě: **ornament Etappenpost ornament / * Pulawy „Russ.-Polen“ ***. Vlevo přes adresu odesílatele je další otisk razítka: **rakouská orlice / K. und k. / Militär-Arb.-Abt. Nr.103/J.-R.15.**

Tyto tři dopisnice dokazují změnu názvu Nowoaleksandrya na Puławy v průběhu roku 1916.

Zásilky, kde již R-nálepka a expediční razítko jsou s názvem PUŁAWY.

Zásilka o které se zmiňuje kolega A. Klamut na začátku. Má R-nálepku EPA PUŁAWY, podací číslo 115 a je poslána na soukromou osobu, proto frankatura zásilky je na její zadní straně (celkem 40h,

v tom 15h zásilka a 25h příplatek DOPORUČENĚ). Tarif platil od 1.X.1916. Expediční razítko EPA PULAŦAWY s datem 9.1.1917.

Odesílatelem zásilky je: **K.u.k.Stationskommando Pulawy**. Razítko odesílatele je jednořádkové a otištěno je v levém horním rohu zásilky ve fialové barvě. Zásilka je poslána na soukromou osobu do Vídně. Proto pošta ve Vídni vybrala za zásilku doručné ve výši 20h (Doplatní známky 5h červená Mi:47B a 15h fialová Mi:61). Razítko Vídně, které doplatní známky orazilo, je velmi špatně čitelné. Zásilka má R-nálepku s textem: **K.u.k.Etappenpostamt / Pulawy**, podací číslo **123** a expediční razítko: **K.u.k.Etappenpostamt / b PULAŦAWY *** s datem na můstku razítka **10.X.18**.

Jak jsme již psali v Syreně 228 na str.19, etapní pošta PULAŦAWY používala dvě expediční razítka.

Jedno s rozlišením „a“ (na předcházející straně na dopisnici dole). Je to dopisnice poslaná do Kijeva na Ukrajině. Poštovní styk s Ukrajinou byl povolen na otevřených zásilkách od 25.VI.1918. Proto má zásilka i vídeňskou vojenskou cenzuru: **ZENSURIERT / K.u.K.ZENSURSTELLE WIEN**. Vojenský cenzor č.**203**. Frankatura zásilky je dvěma známkami 5h žlutě zelená, známky **K.u.K. FELDPPOST**. Expediční razítko **K.u.k. ETAPPENPOSTAMT / a PUŁAWY *** s datem na můstku razítka **20.X.18**.

Korespondenční lístek s natištěnou známkou s přetiskem **K.U.K. / FELDPPOST** 5h světle zelená. Zásilka je poslána na polní poštu č.287. Vlevo nahoře je otisk vojenské cenzury Puławy. Cenzurní razítko je jednořádkové, otisk fialový: **K.u.k. Militärzensur in Puławy**. Expediční razítko: **K.u.k. ETAPPENPOSTAMT / a PUŁAWY ***.

Za doplnění informace k článku o problematice v Syreně č.228 děkujeme Andrzejowi KLAMUTOWI a srdečně jej touto cestou zdravíme!

Pro Syrenu připravil Ing. Jiří Jan KRÁL

*****

Několik informací o zajímavostech kolem známky Fi:č.2644, vydání z 5.I.1982 ke 40. výročí vzniku PPR (Polska Partia Robotnicza-Polská dělnická strana).

Téma v Polsku velice nepopulární, protože se jednalo o stranu, která měla v Polsku „vedoucí roli“ stejně jako u nás tehdejší KSČ. Původní známka měla nominální hodnotu 2.50zł. Byla vytištěna vícebarevným ofsetem na papíru středním, hladkém, křídovaném. Tisková forma byla jednosektorová (tiskový arch známek se rovnal přepážkovému a obsahoval 50 kusů známek (10x5).

V katalogích Fischer se brzy objevila informace, že známka existuje se silným posunem černé barvy doprava. Tato informace již v Katalogu Fischer I. Díl z roku 2014 „zmizela“. Zcela vlevo je známka normální a vpravo od ní je tato známka se silným posunem černé barvy doprava.

Po r.1989 se objevila informace o tak zvaném diverzním, propagačním provedení známky. Skupina funkcionářů polské SOLIDARITY v Łodzi opatřila

známku přítiskem: **13.XII.1981r. WOJNA WRON Z NARODEM 13.XII.1982r.** Přes nápis PPR je umístěna říšská orlice, dobře známá z německé okupace 1939-1945. Dole pod orlicí v kruhu ale není hákový kříž, nýbrž pěticípá hvězda. Podle údajů v katalogu bylo takto tímto přetiskem opatřeno celkem 6.200 kusů známek. Z toho bylo uděláno i 250 kusů FDC.

Katalog Fischer I. Díl z r.2014 o tomto přítisku na původní známku sice informuje, stejně tak o existenci FDC s tímto přítiskem, ale ani diverzní známku, ani její FDC neoceňuje.

Přesto vzhledem k nákladu obou zajímavostí není jejich cena na filatelistickém trhu určitě malá. Podařilo se nám zajistit pro Syrenu ukázky obou zde popisovaných věcí. FDC s diverzní známkou je níže. Příležitostně razítko na FDC je dvoukruhové s nápisem v mezikruží: **ROK STANU WOJNY** □ **13 XII 1982** □ . Uprostřed razítka je z období okupace dobře známý znak „PW“, zde doplněný ještě o „S“ (Polska walcząca – Bojující Polsko, doplněné o S - Solidarita).

Vlevo dole je černý nápis: **ROCZNICA WOJ-**

NY Z NARODEM / PIERWSZY DZIEŃ OBIEGU ▪ FDC (Roční výročí boje s lidem /první den oběhu ▪ FDC).

Na následující straně je ještě ukázka pokusu udělat s diverzní známkou i zásilku s expedičním razítkem pošty WROCLAW. Nakonec to skončilo jen při pokusu, adresát by tehdy měl problémy!

Za dnešní ukázky kolem známky Fi:č.2641 děkujeme kolegovi Bogdanowi F.

Pro Syrenu připravil Ing.Jiří Jan KRÁL

*****

Co dokáží nůžky v ruku „hlupáka“ nadělat škody nebo jak znehodnotit filatelisticky vzácnou věc!

Vlevo je příklad, co dokáží udělat škody nůžky v ruku filatelistického „h l u p á k a“ (slušně řečeno!).

Jedná se o původně rakouskou dopisnici s natištěnou známkou císař Karel, pohled vlevo. Tato dopisnice byla v lednu-únoru 1919 přetištěna přetiskem **POCZTA ♦ POLSKA** / hřebenový ornament a nová nominální hodnota „15 h.“ Podle nově natištěné nominální hodnoty rozlišujeme označení **I (hl.)** a **II (h.)**. Označení I má v katalozích označení jako dopisnice **Cp 14**, označení II má v katalozích označení **Cp 15**. Naše ukázka je tedy dopisnice **Cp 15**. Katalog v označení ještě rozlišuje barvu kartónu dopisnice: „x“=kartón krémový a „y“=kartón šedý.

Obě varianty (I i II) existují i se zdvojeným přetiskem, a to s posunem přetisku ve svislém směru. Variantu Cp 15 I Np (zdvojený přetisk) oceňuje katalog Fischer II.Díl z r. 2010 na 2500 zř. a variantu Cp II Np (zdvojený přetisk) oceňuje katalog na 2000 zř. Tedy asi 17.500 a 14.000 Kč. Co škody dnes neznámý hlupák nadělal? Do porta dopisnice na 20 hal. byla původní zásilka doplacena polskou známkou Fi:č.74 B (perforovaná, zelená). Expediční razítko je podle publikace Mgr.Manteryse rakouské, jen německý text názvu pošty **BIELITZ, ÖSTERR.SCHLES 1/3f.** Známa doba použití razítka jen s německým textem od 9.3.1916 do 20.4.1920. Na naší ukázce je na můstku razítka datum **23 X.19** + (časový údaj, který nelze rozluštit). Razítko tedy používala po vzniku nového, polského státu i polská pošta. V publikaci Mgr.Manteryse má razítko označení **32.8. typ L7**. Průměr razítka je 30 mm. Zde platí rčení, „že všechno má své meze, jen lidská omezenost je postrádá“!

Podle ukázky Mgr.ing.Karola MICZE pro Syrenu připravil ing.Jiří Jan KRÁL

*****

Ještě jednou jiná zálepka s přehozeným přetiskem POCZTA ♦ POLSKA na POLSKA ♦ POCZTA, poštovní použití na zásilku do zahraničí (Berlín), tentokrát z pošty Bielsko 1. Psali jsme o tomto chybotisku přetisku již v Syreně č.228 na str,8-10. Tentokrát máme stejný chybotisk na zásilce pomocí zálepky do zahraničí poslané do Berlína. Chybotisk přetisku vede katalog Fischer II.Díl z roku 2010 pod katal.č.Cs **4 IIIt.** Chybotisk přetisku

má přehozeny výrazy (místo **POCZTA ♦ POLSKA** je přetisk **POLSKA ♦ POCZTA**). Cenový záznam v katalogu je za zálepku poštovně nepoužitou 500 zł. a za poštovně použitou 1000 zł.(asi 3500 a 7000 Kč). Je to tedy poměrně vzácná chyba přetisku.

V Syreně č.228 se jednalo také o zahraniční zásilku, tehdy z Polska (pošta Fryštát, dnes Karviná-Fryštát do Polské Ostravy, od r.1920 do Slezské Ostravy). Dnes to je z pošty Bielsko 1 (Polsko) do Berlína (Německo).

Expediční razítko je rakouské, jen německý text **BIELITZ I / ÖSTERR.SCHLES. /2c**. Expediční razítko podle publikace Mgr.Manteryse bylo v používání od 9.11.1908 do 17.1.1920. Razítko má průměr 32,5 mm a podle Mgr.Manteryse bylo používáno jen PKO (Polska Kasa Oszczędnościowa- Polska spořitelna). Zde je použití razítka i na zahraniční zásilce. Expediční razítko na naší ukázce má datum **2.IV.19-6**. Tarif za zahraniční zásilku byl k datu expedice zásilky **50h**. Pro Těšínské Slezsko platila sazba ale až od 16.4.1919 viz „Polské poštovní tarify 1918-1939“, autor Marek Zbierski, vydání Poznaň 2003, tabulka 2.1.2., („Zásilky do zahraničí na území bývalého rakouského záboru a Těšínského Slezska“). Na naší ukázce má natištěná známka nominální hodnotu **jen 25h**, tedy 50% platného tarifu. Asi pro Těšínské Slezsko to bylo v pořádku. Ze zkušenosti víme, že některé pošty si v té době s tarify nedělaly těžkou hlavu. Ani zásilka ze Syreny č.228 nebyla podle tarifu vyplacena, tam šlo ale o zásilku hodně přeplacenou!

Podle materiálu Mgr.ing.Karola MICZE pro Syrenu připravil ing.Jiří Jan KRÁL

*****

Provizorní vydání tak zvané „Krakovské přetisky“ na rakouských známkách. Chybotisk přetiskové formy II B „poškozené ZT“ na 7. známkovém poli. Katal.č. Fi: 45 II, červená, nominál 1 kr. Vydání z 10-23.I.1919.

Toto poškození se nachází u známek:

Katal.č.Fi:	nominál a barva	*	**	⊖	
- 37 II	25 h forma IIB modrá	4000,-	-,-	5000,-	Ceny jsou ve zlotých.
- 39a	30 h šedě fialová	8000,-	18000,-	6000,-	
- 39b	30 h tmavě fialová	-,-	-,-	-,-	
- 45 II	1 kr forma IIB červená	8500,-	18000,-	8000,-	

Na následující straně je atest na známku Fi:č.45 II 1 kr forma IIB červená. Atest je na polskou známku Mi 43 a znalec STENLEY KRONENBERG / 42 STOUTS ROAD / SKILLMAN, NJ 08558, U.S.A. potvrzuje její pravost. Stvrzuje, že je to známka z tiskové formy II B ze známkového pole č.7. Znáмка

na atestu je razítkovaná. Její vyobrazení samotné je na str.36 , a to její přední i zadní strana. Zároveň na str.36 je kresba samotného přetisku s poškozením písmen „ZT“ ve výrazu **POCZTA** na 7.známko-

CERTIFICATE OF AUTHENTICITY

THE POSTAGE STAMP ILLUSTRATED BELOW IS
Poland, Michel # 43.

.....

I EXAMINED THIS STAMP AND FOUND IT TO BE
AUTHENTIC.

The overprint on this stamp is form II B,
position 7. It is the "broken ZT" variety.

Stanley Kronenberg

STANLEY KRONENBERG
42 STOUTS ROAD
SKILLMAN, NJ 08558
U.S.A.

DATE: 1 July 1999.

vém poli přetiskové formy **IIB**. Toto poškození má různou intenzitu a může částečně zasahovat i písmeno „C“ přetisku.

Známka má na atestu trochu jiný odstín barvy, atest je pod průhlednou fólií, která částečně zkresluje barvu známky pod fólií. Vlevo nahoře je přední strana známky, vpravo je její zadní strana s označením a podpisem znalce. Zcela vpravo svisle dole je zkušební značka ze starší doby **Z. MIKULSKI**. Vlevo je kresba přetisku s poškozením „**ZT**“ (POCZTA) na 7. známkovém poli přetiskové desky **IIB**. Za ukázky a atest v této Syreně děkujeme Mgr.ing. Karolowi MICZOWI. Pro Syrenu připravil ing. Jiří Jan KRÁL. K článku byly použity informace

z katalogu Fischer I.Díl z r.2014 a z polské Monografie I.Díl , vydání z roku 1960, vydavatelství RUCH WARSZAWA.

*****

Pošta PUDLOV do polského záboru v r.1938 -1939, včetně.

Pošta byla otevřena 1.4.1914. Po svém otevření používala jedno poštovní razítko, a to typu **G 133**, s německo-polským textem. Katal.č. 1941/1 **PUDLAU/PUDŁÓW/ a**. Razítko nebylo znárodněno, (viz Monografie Díl 14 str.84). Od 15.8.1925 doručovací obvod převzal poštovní úřad Bohumín 1.

Další poštovní razítka pošty PUDLOV, katal.č.2002 (viz Monografie č.17, II.díl, str. 17:

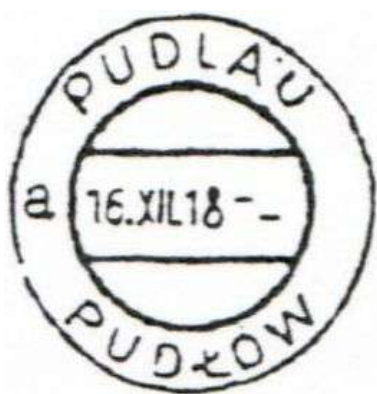
- PUDLOV * PUDŁÓW * Č.S.P./a, razítko typu **M44**, doba používání 1919-1925,
- PUDLOV * Č.S.P.*/b, razítko typu **M41**, doba používání 1921-1925,
- PUDLOV * PUDLAU * /a nebo b, razítko typu **M47**, doba používání 1929-1938
- PUDLOV * PUDLAU */c, razítko typu **M47**, doba používání 1935-1938.

Pudlov byl vždy s převahou obyvatel německé národnosti. V r. 1921 měl 1087 obyvatel čs. národnosti, 1823 Němců, 390 Poláků, 28 Židů, 3 jiné národnosti a 430 cizinců. V roce 1930 měl 1946 obyvatel čs. národnost, 1893 Němců a 182 Poláků. Přesto byl Pudlov **11.října 1938** obsazen Polskem a název pošty byl změněn na **PUDŁÓW**. 1.září 1939 byl Pudlov obsazen Německem a jeho název byl změněn na **PUDLAU / a / über ODERBERG (OBERSCHLES.)** Z počátků německé okupace jsou známá dvě provizorní razítka, která byla doplňována datumkou.

Československé razítko před polským záboem bylo doloženo s datem **11.X.38-12**. Doložené polské razítko je **PUDŁÓW /a**. Předpokládá se nále z polského R-razítka R / PUDŁÓW. V roce 1945 byl Pudlov zpět připojen K ČSR.

První razítko pošty v Pudlově použité na doporučené zásilce poslané do Neplachovic u Opavy s datem 24.VI.20-6. Razítko je skutečně typu G 134 s datem a časovým údajem. Razítko, jehož kresba je na předcházející stránce dole jsme převzali z publikace Mgr.Manterys.

Jeho razítko má datum bez časového rozlišení, a to by bylo potom razítko typu G 133. Zda pošta v Pudlově, podle Mgr.Manterys používala razítko typu G 133 bez časového rozlišení v datu, by bylo třeba na materiálu ověřit. Když byl Mgr.Manterys požádán, zda má zásilku s tímto razítkem, sdělil nám, že nikoliv. Vypadá na to, že se asi při publikování razítka zmýlil. Naše ukázka dokazuje, že údaj v naší Monografii je správný a že razítko používané poštou bylo skutečně typu **G 134** a ne, jak je zobrazuje Mgr.Manterys (typ **G 133**). Vlevo je kresba razítka z publikace von Hanse-Curta Graf von Sponeck, München „OSTSCHLESIEN: Stempelatlas 1845-1945“. I tento autor uvádí z Pudlova razítko s časovým rozlišením, tedy typu

G 134. Jeho kresba má na razítku datum 16.XII.18- -. Mgr.Manterys se proto asi ve své práci zmýlil a omylem publikoval kresbu razítka typu **G 133**. Tento autor (von Sponeck) razítka z Pudlova typ **M 44** a **M 41** neuvádí (razítka s Č.S.P.).

Na zásilce nahoře je zajímavá R-nálepka. Je československého typu a dvojjazyčná Pudlov/Pudlów, podací č.24. Neplachovice leží asi 7 km severovýchodně od Opavy.

Razítka typu **M 44** a **M 41** bohužel nemáme k dispozici, nemá je ani nikdo z kolegů, které jsme oslovili. Musíme se tedy zatím spokojit na údaj z naší Monografie.

Od roku 1929 do r.1938 byla na poště v Pudlově používána razítka typu **M 47**, a to s rozlišením „a“ nebo „b“.

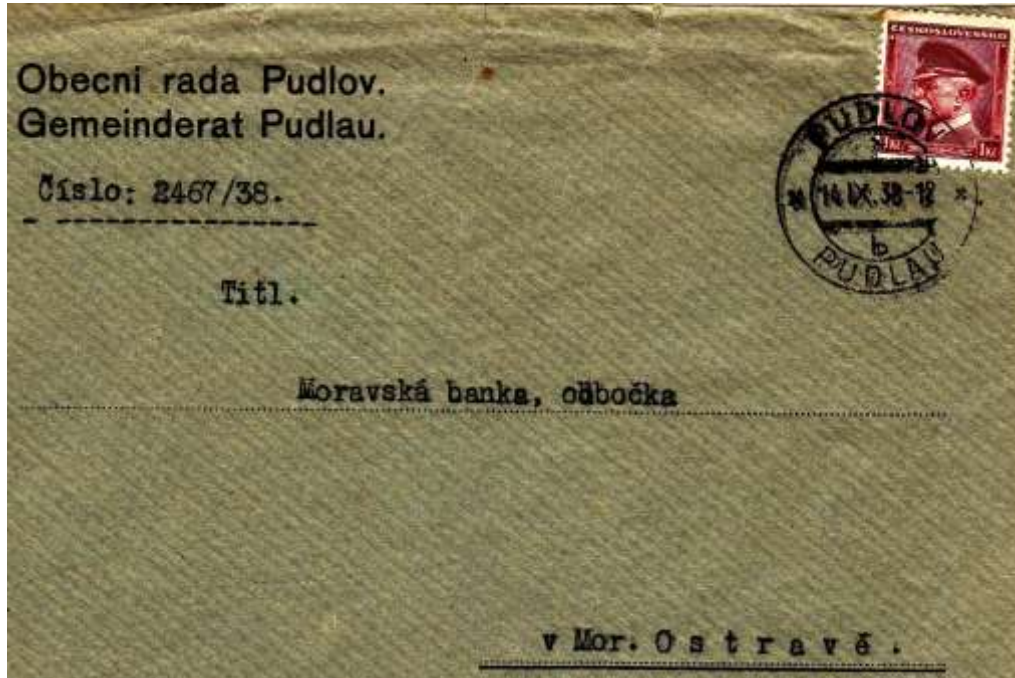

Vlevo je použití razítka typu **M 47** * / **PUDLOV** / **PUDLAU** * / **a** s datem **-2.XI.33 - 2** na ústřížku pe-něžní poukázky. Dole je okresní razítko pošty Pudlov **4/173**. Nahoře je pak stejné razítko typu **M 47** * / **PUDLOV** / **PUDLAU** * / **a** s datem posledního dne Pudlova pod československou správou. Dne **11.X.38-12** byl Pudlov obsazen Polskem, a toto je poslední známé datum pošty pod československou správou. Otisk razítka má suvenýrový charakter. Otisk byl asi pořízen dodatečně někým, kdo měl k tomuto razítku přístup. Otisk má ale dokumentační vypovídací schopnost, je proveden tímto originálním razítkem. Nejedná se zde o

výstřížek z poštou proslé zásilky.

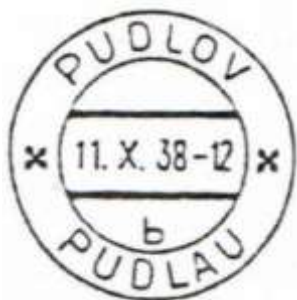

Třetí razítko používané na poště Pudlov typ M47 s rozlišením „c“. Razítko používala pošta v období 1935-1938. I když ukázka vypadá jako poštou prošlý „Tiskopis“, je určitě „udělána“ dodatečně, opět někým, kdo měl k razítku přístup. Svědčí o tom datum obsazení pošty Polskem **11.X.38-12**. I zde má ukázka pouze dokumentační charakter. Takto byly udělány suvenýry nejen z této pošty, ale i z jiných pošt Těšínského Slezska obsazených v říjnu 1938 Polskem. Vždy je to známka 20 hal. Státní znak a příslušné razítko, většinou ze dne, kdy byla ta která pošta zabrána Polskem!

Toto jsou již zásilky skutečně poštou prošlé s razítkem typu **M 47**, s rozlišením „b“ a s datem **14.IX.38-18**. a s datem **29.IX.38-12**. Horní zásilka je na úřední obálce Obecní rady v Pudlově, posláno na odbočku Moravské banky v Moravské Ostravě. Dolní zásilka je s úřední obálkou s vytištěnou adresou na OSTRANAFT v Moravské Ostravě. I autor výše jmenované publikace H-C Graf von Spo-

neck si u razítka typu M 47 pomohl razítkem s rozlišením „b“ otiskem suvenýrové podoby razítka s datem **11.X.38-12**. (reprodukce razítka je níže vlevo).

Razítko M 47 s rozlišením „a“ ale nepublikuje (autor v.S.ve své práci vůbec! Autor von Sponeck ve své práci publikuje i další razítka pošty v Pudlově. Na reprodukci níže to je razítko z polského záboru **PUDŁÓW *a*** s datem **11 X 38 11**, což je razítko rovněž suvenýrového charakteru vzhledem k časovému údaji na razítku. Je to ještě o hodinu dříve, než je jím publikované poslední razítko československé z této pošty.

Dále publikuje dvě provizorní, jednořádková razítka z počátečních dnů německé okupace Pudlova (od 1.9.1939). Jsou to jednořádková razítka s textem **Pudlau (Oberschles)** ve dvou variantách úpravy písma. Nakonec je to i definitivní, německé, kovové, okupační razítko **PUDLAU / a / über / ODERBERG (OBERSCHLES)**. Kresby razítek podle von Sponca jsou níže.

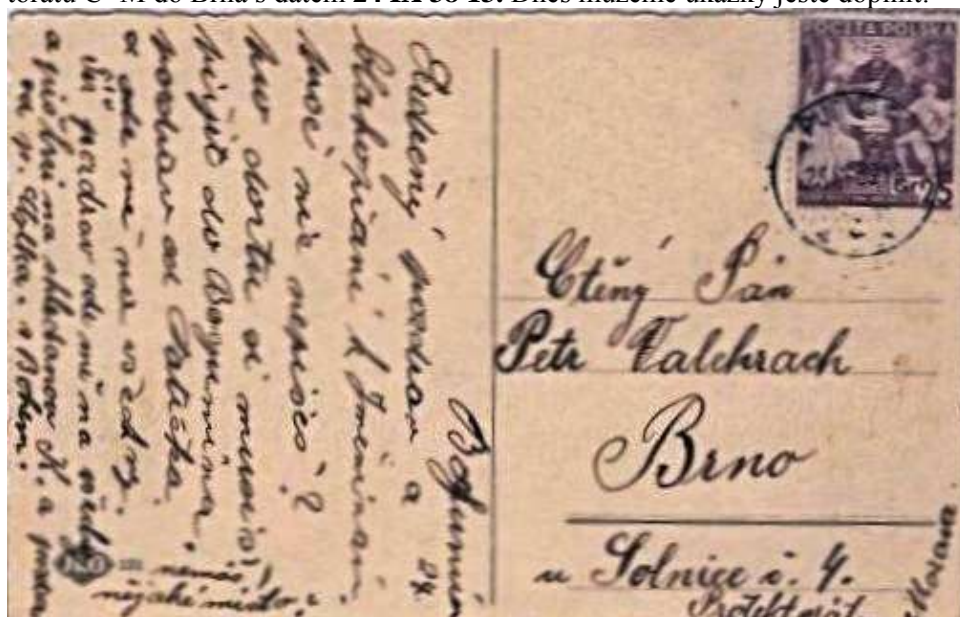

Pudlau (Olsfagebiet)

Pudlau (Oberschles)

V Syreně č.199 na str.4-5 jsme publikovali další zajímavé zásilky z této pošty. Jsou to razítka z polského záboru (11.X.1938-31.8.1939). Je to především **R-razítko** této pošty (zatím jediné, publikované) s datem expedičního razítka s rozlišením „a“ **4.V.39 18**. Jedná se navíc o úřední zásilku se služební známkou. Na zásilce je i velice vzácné razítko „KOMISARZ RZĄDOWY /Gminy /Wierzbice/Powiat Frysztacki“ (úřední komisař obce Vrbičice, okres Fryštát). V Syreně č.199 je i „Zpětné potvrzení odběru zásilky s expedičním razítkem s rozlišením „a“ a s datem 19 VIII 39-8. Dále to jsou i dvě zásilky obyčejné. Jedna poslaná do Sudet s datem **13 X 38 18**, druhá poslaná do Protektorátu Č+M do Brna s datem **24 IX 38 13**. Dnes můžeme ukázky ještě doplnit:

Zásilka poslaná z Pudlova do Brna **28 XI 38 18**. razítko je hůře čitelné. Ale od události uplynulo více jak 75 let a kolik se do dneška z tak malé pošty zásilek zachovalo. Každá je filatelisticky vzácná! Je

zajímavé, že zásilka není československou stranou cenzurována. Zásilky z Polska byly většinou do konce roku 1938 cenzurovány. Za ukázky pro dnešní příspěvek o poště Pudlova a pro příspěvek v Syreně č.199 děkujeme kolegům: MUDr.Adrianowi JUNGOWI, Svatoplukovi PETROVI, Mgr.ing. Karolowi MICZOWI, Mgr. Januszowi MANTERYNOWI, Andrzejowi LISZTANOWI, Jarkovi TEREŠKOWI. Něco je i moje.

Ing.Jiří Jan KRÁL

*****

„Peronowa Poczta Kraków“. Zásilka byla přepravena do SOSNOWCA vlakovou poštou KRAKÓW- POZNAŃ / 206 / c 13 VIII 36.

Vlaková pošta č.206 jezdila na trati **POZNAŃ-KRAKÓW** od 15.5.1927 do 19.5.1934.

Od 20.5.1934 jezdila tato vlaková pošta č.206 na trati opačně **KRAKÓW-POZNAŃ**, a to až do vypuknutí války 1.9.1939. Jezdila v uvedených obdobích jen v jednom směru (viz „Spis pocztowych ambulansów kolejowych Rzeczypospolitej Polskiej 1921-1939“, autor Krzysztof P. Jankowski).

Na zásilku byla použita dopisnice **Cp 70**, nominální hodnota **15gr.**, natištěná známka a potisk dopisnice v barvě modrozelené. Dopisnice Cp 70 byla vydána ve 4 nákladech:

- M.P.i T. (IX-1935) 15.000.000
- M.P.i T. (IV-1936) 20.000.000
- M.P.i T. (I-1936) 15.000.000
- M.P.i T. (IX-1936) 7.000.000

Pošta tedy vydala této dopisnice za pouhý rok (od IX.1935 do IX.1936) celkem 57.000.000 kusů (jen této jedné dopisnice)!! Naše ukázka je ze 3. nákladu (**M.P.i T. (IV-1936) 20.000.000**). Dopisnice Cp 70 je známá s propagačními nápisy H, I, J. Naše ukázka má vlevo nahoře propagační nápis „H“ „**TE-LE-LEFON ZAOSZCZĘDZA CZAS I PIENIĄDZE**“ (telefon šetří čas a peníze).

Nahoře uprostřed má dopisnice otisk červeného, jednořádkového razítka „**poczta peronowa Kraków**“. Níže vlevo od natištěné známky je další, propagační, červený nápis pošty v 5. řádcích: „Poczta zakłada telefon bezpłatnie / od dnia 1.X.1936r. do dnia 31. / XII. 1936r. Szczegółowych infor- / macji udziela Urząd telefoniczno- / telegraficzny w Sosnowcu“ (Pošta zavádí telefon bezplatně ode dne 1.X. 1936 do 31.XII.1936. Podrobné informace uděluje Úřad telefonicko-telegrafický v Sosnowci). Dopisnice byla ve 45. aukci firmy ALFIL, vyvolávací cena dopisnice byla 750 Kč pod aukčním číslem 447. Zásilek peronových pošt se nevidí na aukcích zase až tak mnoho. Škoda jen, že zásilka nemá čitelnější razítko vlakové pošty **KRAKÓW-POZNAŃ / 206!!**

Silný posun zelenožluté barvy na všech čtyřech nominálních hodnotách s nápisem razítka STARY TEATR KRAKÓW u série Fi:č.2629-2632, vydání ze 17.X.1981.

Nahoře jsme vybrali na ukázkou silný posun nahoru a dolů jen u nominální hodnoty 6.50 zł. Správně má být kruh razítka s maskou a nápisem STARY TEATR KRAKÓW zhruba uprostřed mezi datem v horní části známky a mezi nápisem POLSKA. U všech čtyř nominálních hodnot najdeme větší nebo menší posun nahoru nebo dolů. Je vidět, že při tisku této série vydané u příležitosti 200. výročí Starého divadla v Krakově měla tiskárna problémy se soutiskem barev. Posun může být i ještě větší ve směru nahoru nebo dolů!

Známky byly vtištěny kombinací ocelotisku s hlubotiskem. Papír známek je bílý, střední, hladký, perforace je hřebenová ZHř. 11 ¼ : 11 ½. Známky byly tištěny třísektorovou tiskovou formou a PA po 50 kusů známek (5x10). PA jsou bez počítadla a bez označení tiskového válce a nákladu. Na levém okraji PA je datum tisku před 26. a 31. známkovým polem PA. Označení sektoru PA je jednou, dvěmi nebo třemi tečkami za 5. známkovým polem PA v pravém horním rohu PA. Lep známek je bezbarvý, lesklý. Náklad známek je: známka 2 zł. 6,050.000, známka 2,50 zł. 5,380.000, známka 6,50 zł. 4,475.000 a známka 8 zł. má náklad 1,650.000 kusů známek. Platnost známek skončila 31.12.1994.

Mimo posunu tisku pečeti divadla je známá tisková vada u známky **2.50 zł. Fi:č.2630 B1**-poškozené číslo 7 v datu (1781) vpravo nahoře.

Ing. Jiří Jan KRÁL

*****

Použití známky Hradčany 10 hal. neperforované na zásilce z pošty Doubrava po obsazení Doubravy čs. vojskem za Šnejdárkova tažení 25.I.1919.

23. ledna 1919 zahájila československá vojska postup do Polska dvěma směry: Na Bohumín a na Kar-

vinou. Dne 24.ledna byly obsazeny obce: Bohumín, Petrovice, Fryštát, Sovinec, Karvinské nádraží, **Doubrava**, Karviná a všechny těžební jámy v okolí. Z Karviné pokračoval útok směrem na východ podél krakovské trati... (viz Monografie Díl 5 str.281).

Odesílatel zásilky ji poslal rodičům do Ústrašic, pošta Planá nad Lužnicí (leží jižně od Plané). Odesílatel zásilky byl určitě československý voják a zúčastnil se tažení na Polsko. Protože na poště v obsazené Doubravě, odkud zásilku poslal, ještě určitě neměli československé známky (druhý den po obsazení Doubravy), musel mít asi známky sebou. Na zásilku použil barevný pohled na část Karviné (Solca), který si asi v místě zakoupil. Píše: „Drazí rodiče! Přijměte ode mne srdečný pozdrav ze Slezska. Prozatím mi nepište, až Vám pošlu adresu. S pozdravem Vojtěch“. Z textu sdělení a data na expedičním razítku je vidět, že se určitě jednalo o československého vojáka, který se zúčastnil Šnejdárkova tažení na Polsko. Proč na zásilku nalepil známku a proč ji neposlal jako polní poštu, to již nevíme. Asi proto, že ji neposlal prostřednictvím své jednotky, ale přímo poštou. Na zásilce je expediční razítko, ještě rakouské, text německo-polský **DOMBRAU * DOMBROWA ***, datum uprostřed razítka **25/1 1-7 19**.

(25.1.1919). Bylo to den po obsazení Doubravy československým

vojskem. Odesílatel nepodal rodičům adresu, na kterou mu mohou psát, asi totiž v té době ani nevěděl, kde v příštích dnech bude a zda to tažení přežije? To toho 25.1.1919 nemohl ani vědět. Vlevo je kresba razítka ze zásilky, ale s jiným datem! Razítko je typu **G 119**. Po vzniku Polska (11.11.1918) je používala polská pošta a za Šnejdárkova tažení na Polsko i po 25.2.1919, kdy Doubrava již zůstala v Československu. To používala razítko i československá pošta. Razítko má průměr 26 mm a na poště bylo používáno podle Mgr.Mantereyse od 25.6.1897. Podle materiálu MUDr.Adriana JUNGY

*****

Několik drobných zajímavostí a nahodilých vad u známky Fi:č.362 Grunwaldský pomník z r.1945.

Známka vlevo-nahodilá tisková vada „letící čáp“ vlevo od hlavy jezdce. Známka uprostřed-nahodilá tisková vada tři bílé tečky nad písmenem „O“ POLSKA. Známka zcela vpravo má silný posun perforace známky nahoru. Tento posun perforace oceňuje i katalog Fischer Díl. 1 z roku 2014 a oceňuje ji na 35 zł. (u známky poštovně nepoužité i poštovně použité).

Známky z r.1945. Tištěny byly na různých druzích papíru, v různých odstínech použité tiskové barvy a s různým rozměrem řádkové perforace. Tisková forma známek je jednosektorová, tiskový arch se rovná přepážkovému a obsahuje 100 kusů známek (10x10).

Známky mají pod levým dolním rohem obrazu známky podpis autora návrhu **J.WILCZYK** (ukázka prostřední a pravá) nebo jsou bez tohoto označení (ukázka levá). Platnost známky skončila 15.10.1948.

Za ukázky děkujeme kolegovi Edwardovi Wilczkowi.

*****

Zpáteční receptis na obsílku poslanou Okresním soudem v Jablunkově do Łyżbic s přichozím razítkem pošty Vendryně, které má časový údaj na razítku mezi datem (ne za ním)!

Pošta v Jablunkově odeslala zásilku **25 IX 20 XII--**. (viz razítko z druhé strany zásilky vlevo) **JABLUNKOV VE SLEZSKU * Č.S.P. * /b**. Razítko je typu **M 41** a v používání bylo **1920-1925**). Zásilka přišla na doručení poštu **VENDRYNĚ *Č.S.P.* /a** ve stejný den, (otisk razítka zcela vlevo). Datum na můstku razítka **25 IX - - XII 20**. V datu razítka je časové

rozlišení vloženo místo za datum, tak mezi datum. Zásilka byla adresátovi předána proti podpisu **27.IX.1920**. (viz ukázka nahoře). Razítko v pravé části zpátečního receptisu je stejné, jak to ze zadní strany z 25.IX, ale s datem **28 IX - - XII 20**. Časový údaj (- - **XII**) je opět vloženo ne za datum, ale mezi datum!! Takto upravený typ razítka v Monografii nenajdeme! Za ukázkou děkujeme Teodorovi **WILCZKOWI** z Karviné.

Pro Syrenu připravil Ing. Jiří Jan KRÁL

*****

Zpravodaj Klubu polské známky je vydáván pro potřeby českých a slovenských filatelistů, kteří sbírají polské známky a celiny. Vydává jej kolektiv ve složení: ing. Jiří Jan KRÁL, Jaroslav TEREŠKO, ing. Ladislav ONDRUŠKA, Teodor WILCZEK, Ota ŠRUBAŘ, Josef JENDŘIŠÁK, Stanislav BOBEK, ing. Jan KYPAST, Mgr. Stanisław FOLTA, Mgr. ing. Karol MICZA, MUDr. Adrian JUNGA, Kazimierz WENGLORZ a ing. Petr MAZUCH. Zpracování na počítači a konečná úprava pro vysílání internetem Jaroslav TEREŠKO. Novou přední stránku zpravodaje, používanou od č. 154, vytvořil Stanisław FOLTA. Kopie a úprava dokumentů ing. Jiří Jan KRÁL a Jaroslav TEREŠKO. Tento zpravodaj je určen hlavně pro členy Klubu polské známky. Toto číslo je uzavřeno a načisto dopsáno **12.12.2014**. Zpravodaj není od č. 224 vydáván tiskem, ale je pouze rozeslán členům Klubu pomocí internetu. Zpravodaj je na stránkách internetu na adrese www.phila.pl pod heslem SYRENA. Zpravodaj je plně hrazen z prostředků členů Klubu polské známky. Texty ve zpravodaji neprocházejí jazykovou úpravou. Toto číslo vychází jako číslo **229**. Děkujeme všem, kteří se jakýmkoliv způsobem zasloužili o to, že i toto číslo spatřilo světlo světa. Omlouváme se těm, kteří nemají na nás internetové spojení a byli odkázáni pouze na tištěný zpravodaj SYRENA. Takoví členové jsou v současné době pouze tři. Na ostatní máme internetové spojení. Tisknout Syrenu u nás by zvedlo náklady na jedno číslo o více jak 100 %. Spolu s poštovním by tak byly Syreny hodně drahé a mnohým i cenově nedostupné!